Národní divadlo

2021

Sezona 2020—21

Sezona
2020/21

Vážené a milé divačky, vážení a milí diváci,

v sezoně 2020/2021 jsme připravili bohatý a pestrý program. Nabídneme vám nové inscenace, které jsme museli přenést z minulé sezony, i ty, jež jsme připravovali pro tuto sezonu. Udělali jsme maximum pro to, abychom původní nabídku co nejvíce zachovali, a to i přes restrikce, které nás v uplynulém období potkaly.

Budeme se opět setkávat v nově zrekonstruované Státní opeře. První premiérou po znovuotevření budovy bude Wagnerova světově proslulá opera *Tristan a Isolda*, kterou uvedeme v listopadu 2020 pod taktovkou Karla-Heinze Steffense a v režii britského režiséra Keitha Warnera.

V historické budově Národního divadla se můžeme například těšit na inscenaci s názvem *Phoenix*, která nabídne tři zcela původní choreografie, vytvořené přímo pro soubor Baletu ND. Autory jsou Douglas Lee, Alejandro Cerrudo, Cayetano Soto.

Od března 2021 nabídneme veršovanou pohádku Františka Hrubína *Kráska a zvíře* v režii uměleckého ředitele Činohry Daniela Špinara.

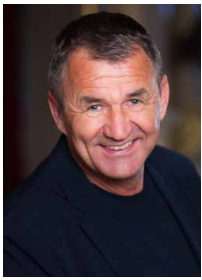
Pevně věříme, že divadla zůstanou po celou sezonu otevřena, že znovu začnete plánovat své návštěvy s předstihem a že budete ze setkání s námi odcházet každý večer naplněni radostí. Naše společné zážitky jsou totiž to nejcennější, co si jako lidé můžeme předávat.

prof. MgA. Jan Burian
Ředitel Národního divadla

TURANDOT – Michal Lehotský, Iveta Jiříková
foto: H. Smejkalová

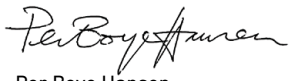

Vážení diváci,

v době, kdy píšu tato slova, se svět nachází v nebývalém stavu. Málokdy jsme věděli o budoucnosti méně než nyní. Nedokážu předpovědět, jaká bude situace v době, kdy budete tento text číst. Je však jedna věc, o níž jsem přesvědčen více než kdy jindy. Potřebujeme zažívat umění společně. V uplynulých měsících jsme byli svědky mnoha tvůrčích pokusů o komunikaci prostřednictvím digitálních platforem. Podle mého názoru to především dokazuje naši potřebu vzájemného sdílení svých prožitků, což je rituál, který charakterizuje naši civilizaci už od období starověkého Řecka.
V tomto smyslu jsem nesmírně potěšen, že vás mohu přivítat v nové sezoně. Znovuotevření budovy Státní opery předznamenalo novou éru pražské opery. Na našich třech scénách nabídneme osm nových inscenací. Jako umělecký ředitel mám nyní poprvé možnost podílet se na sestavování programu a spolu s hudebními řediteli Jaroslavem Kyzlinkem a Karl-Heinzem Steffensem i schopným týmem spolupracovníků vytyčit nové směřování opery v Praze.
Naše milovaná Zlatá kaplička jako cílová destinace všech milovníků české hudby z celého světa, velkolepě zrenovovaná Státní opera jako pokračovatel tradice oper Verdiho, Wagnera a moderních skladatelů, a jedinečné Stavovské divadlo jako přirozený Mozartův domov – představení na těchto třech scénách potěší naše stávající věrné příznivce a přilákají nové domácí diváky. Naším cílem v následujících sezonách je vrátit Prahu na její zasloužené místo na mezinárodní operní mapě.
Při čtení programu nadcházející sezony si nepochybně všimnete řady nových jmen českých i zahraničních umělců, kteří se poprvé představí pražskému publiku. Náš velký profesionální soubor je připraven čelit novým výzvám. Považuji za zásadní, aby Národní divadlo zůstalo arénou pro přední umělce a mladé talenty z celé České republiky. Na druhé straně však nesmíme zapomínat, že opera je mezinárodní umělecká forma, proto bychom měli také zvát do Prahy nejlepší mezinárodní zpěváky, dirigenty i režiséry.
Naším původním úmyslem bylo uvést jako první premiéru v nově zrekonstruované Státní opeře Wagnerovy *Mistry pěvce norimberské*. Je to ovšem dílo vyžadující tak rozsáhlý aparát a spolupráci tolika účinkujících, že by její příprava a provozování představovaly za současné situace pandemie koronaviru příliš veliké riziko.

Rozhodli jsme se tedy pro jinou Wagnerovu operu, která je díky svému komornímu charakteru vhodnější – a sice pro jeho *Tristana a Isoldu*, dílo, které je považováno po hudební a myšlenkové stránce za jedno z nejcennějších v celé operní literatuře. K novému nastudování se nám podařilo získat režiséra Keitha Warnera, uznávaného tvůrce, který nedávno slavil úspěch se svou adaptací Wagnerova *Prstenu Nibelungova* v londýnské Covent Garden.
S novou inscenací Verdiho *Rigoletta* bude debutovat ve své rodné Praze mladá česká režisérka Barbora Horáková, která už získala mezinárodní renomé ve Vídni, Drážďanech, Hannoveru, Lipsku, Oslu a Londýně.
Operní drama ze života umělců *Vzdálený zvuk* Franze Schrekera se poprvé po sto letech vrátí na scénu Státní opery. Mladý ruský režisér Timofej Kuljabin se pokusí vrhnout nové světlo na mýtus o sebeobětavém geniálním umělci.
Poslední premiéra sezony ve Státní opeře bude první česká inscenace absurdní grotesky *Le Grand Macabre* Györgyho Ligetiho, jedné z mála oper napsaných během uplynulých 50 let, které se dostaly na repertoár většiny významných divadel po celém světě. Režie a scény se ujme všestranně nadaný britský tvůrce Nigel Lowery, hudbu nastuduje mladá česká dirigentská vycházející hvězda Jiří Rožeň.
Opera Národního divadla zahájí sezonu novou *Carmen* v režii Grischi Asagaroffa, který pravidelně spolupracuje s význačnými divadly v řadě evropských kulturních metropolí.
Calixto Bieito, jeden z mezinárodně nejvyhledávanějších režisérů současnosti, nastuduje v Praze Janáčkovu *Káťu Kabanovou*.
V inscenaci vystoupí vynikající čeští pěvci.
Poslední nová inscenace sezony v historické budově Národního divadla bude v režii českého divadelního mága Vladimíra Morávka. Opera *Švanda dudák* Jaromíra Weinbergera bude po 88 letech uvedena v Národním divadle, kde měla světovou premiéru.
Ve Stavovském divadle se uskuteční nový cyklus Mozartových oper na libreta Da Ponteho, v koprodukci s operou v Mannheimu. První na programu bude *Don Giovanni* v nastudování významného švédského režiséra Alexandra Mørk-Eidema a pod taktovkou Rinalda Alessandriniho.
Musica non grata je název nového cyklu, který odstartuje zahajovacím koncertem Státní opery. V průběhu následujících čtyř let se zaměříme na hudební život v Praze, který umlčeli nacisté. Program bude zahrnovat jevištní díla, koncertní provedení oper, symfonickou a komorní hudbu.
„Můj bože, co to bylo za město, Praha v poslední pětině devatenáctého století!"– těmito slovy začal proslov Pavla Kohouta, který doprovázel slavnostní znovuotevření Státní opery. Vynasnažíme se, aby se diváci brzy stejně obdivně vyjadřovali o pražské opeře.
Vítejte ve fascinujícím světě opery!
Váš

Per Boye Hansen
Umělecký ředitel Opery Národního divadla a Státní opery

PREMIÉRA

Georges Bizet

Carmen

Dirigent: Jaroslav Kyzlink
Režie: Grischa Asagaroff
Scéna a kostýmy: Luigi Perego
Choreografie: Petros Gallias
Sbor a Orchestr Národního divadla

Bizetova *Carmen* je titulem, bez kterého se neobejde repertoár většiny operních domů po celém světě. Za oblíbeností díla stojí nejen hudba, která dokáže diváky nadchnout strhujícími rytmy, svůdnými zpěvy krásné cikánky i jímavými melodiemi, ale bezpochyby také příběh o zhoubné síle lidských vášní. Dílo je svým založením vlastně jednou z prvních veristických oper vzniklých ještě před manifestem tohoto uměleckého směru, navíc mimo jeho rodnou Itálii. Právě charakter opery, včetně smrti titulní hrdinky, který byl poněkud v rozporu se zažitými konvencemi žánru „opéra comique", přispěl k problematickému přijetí při světové premiéře v Paříži roku 1875. Téměř zároveň však opera získala značnou oblibu v mnoha evropských městech. Do Prahy se poprvé dostala v roce 1880, kdy byla uvedena ve Stavovském divadle. V Národním divadle poprvé zazněla 3. ledna 1884, tedy krátce po zahájení jeho provozu, dokonce jako vůbec první zahraniční operní titul. Příběh vojáka dona José, který podlehne svodům cikánky Carmen, bude v nové inscenaci vyprávět německý režisér Grischa Asagaroff, který doposud úspěšně spolupracoval s řadou předních světových operních domů ve Vídni, Curychu, Mnichově, Drážďanech, Houstonu a jinde. Hudební nastudování bude dílem hudebního ředitele Opery Národního divadla Jaroslava Kyzlinka.

Premiéry 8. a 10. října 2020 v Národním divadle

STÁTNÍ OPERA

PREMIÉRA

Richard Wagner

Tristan a Isolda (Tristan und Isolde)

Dirigent: Karl-Heinz Steffens
Režie: Keith Warner
Scéna: Boris Kudlička
Kostýmy: Kaspar Glarner
Video design: Alex Uragallo
Sbor a Orchestr Státní opery

„Nebezpečně fascinující, hrůzně a sladce nekonečná" – tak charakterizoval Friedrich Nietzsche operu *Tristan a Isolda*, kterou Richard Wagner vytvořil v letech 1857–59 na vlastní libreto. Inspiroval se v něm eposem *Tristan und Isolt* Gottfrieda von Strassburg, jenž čerpal z keltské pověsti. Podobně jako Tristan i Wagner se v té době napil čarovného nápoje lásky – v době svého švýcarského vyhnanství našel pomoc u bohatého obchodníka Otto Wesendoncka a za jeho nezištnou pomoc (i finanční) se mu odvděčil nejen několika dedikacemi svých skladeb, ale také poblouznění jeho ženy Mathilde. Díky této milostné aféře, jež Wagnerův charakter nikterak nešlechtí, však vzniklo nejvýsostnější dílo operní literatury, *Tristan a Isolda* (a také písně, v nichž Wagner zhudebnil Mathildiny verše a které s tristanovskou atmosférou úzce souvisí). O první provedení opery projevila zájem Dvorní opera ve Vídni. Po sedmdesáti zkouškách bylo ale dílo prohlášeno za neproveditelné. Teprve na zásah Wagnerova příznivce Ludvíka II. Bavorského dochází 10. 6. 1865 ke světové premiéře v Mnichově pod taktovkou Hanse von Bülow. Novou inscenaci *Tristana a Isoldy* nastuduje mezinárodní inscenační tým: německý dirigent a hudební ředitel Státní opery Karl-Heinz Steffens, Brit Keith Warner, jeden z nejznámějších současných divadelních režisérů, který nedávno inscenoval Wagnerův *Prsten* v londýnské Královské opeře, a častý spolupracovník Státní opery a Opery Národního divadla, slovenský scénograf Boris Kudlička.

Premiéry 26. a 29. listopadu 2020 ve Státní opeře

PREMIÉRA

Leoš Janáček

Káťa Kabanová

Dirigent: Christopher Ward

Režie: Calixto Bieito

Scéna: Aída Leonor Guardia

Kostýmy: Ingo Krügler

Sbor a Orchestr Národního divadla

Přestože si Leoš Janáček s sebou v našich krajích ještě mnohdy nese pověst obtížně stravitelného modernisty, je tento zcela originální autor ve světovém měřítku už dávno považován za geniálního klasika. A snad právě jeho opera *Káťa Kabanová* podle dramatu *Bouře* A. N. Ostrovského zasáhne každého vnímavého diváka svojí bohatou emocionalitou i pozoruhodnou Janáčkovou schopností empatie. V protikladu zde stojí hrubé projevy osob z okolí titulní postavy a její snové, milostné i duši drásající stavy. Řešení svého vnitřního střetu mezi touhou a smyslem pro společenskou povinnost najde Káťa v hlubinách Volhy. V Národním divadle byla opera poprvé uvedena rok po světové premiéře v Brně v listopadu 1921. Po více než deseti letech od posledního nastudování připravujeme novou inscenaci, jejímiž tvůrci budou britský dirigent Christopher Ward, který v Národním divadle s úspěchem nastudoval Brittenova *Billyho Budda* a Prokofjevovu *Lásku ke třem pomerančům*, a španělský režisér Calixto Bieito, který již pronikl do Janáčkova operního světa ve svých inscenacích *Její pastorkyně* ve Stuttgartu a *Z mrtvého domu* v Norimberku.

Premiéry 10. a 15. ledna 2021 v Národním divadle

STÁTNÍ OPERA

PREMIÉRA

Giuseppe Verdi

Rigoletto

Dirigent: Vincenzo Milletarì
Režie: Barbora Horáková Joly
Scéna: Sophia Schneider
Kostýmy: Annemarie Bulla
Světelný design: Michael Bauer
Video: Sergio Verde
Sbor a Orchestr Státní opery

Tragický příběh o pomstě, lásce, sebeobětování a vraždě, to je opera *Rigoletto*. Titulní hrdina, dvorní šašek a hrbáč s výsměchem na rtech a úzkostí v duši dobře ví o nesprávnosti své služby zhýralému vévodovi, a proto tak hluboce prožívá kletbu, která padla na jeho hlavu. Premiéra 11. 3. 1851 v Benátkách byla jednoznačným triumfem a vévodův cynický popěvek „La donne è mobile" (Ó jak je měnivé to srdce ženy) si příštího dne zpívali lidé na ulicích. Skladateli Giuseppu Verdimu bylo jasné, že napsal operní hit… Když v roce 1850 dostal objednávku na novou operu od benátského divadla La Fenice, rychle se rozhodl pro hru *Le Roi s'amuse (Král se baví)* od Victora Huga, ačkoli si byl dobře vědom rizika, které s sebou námět přinese. Pařížští cenzoři v popisovaných eskapádách francouzského krále Františka I. spatřovali urážku panujícího krále Ludvíka Filipa a Hugovu hru ihned po premiéře roku 1832 v Théâtre Français zakázali. Verdi nedopadl v Itálii o nic lépe: cenzura benátské policie považovala námět za „nemorální" a „urážku královského majestátu". Nakonec došlo ke kompromisu: z francouzského krále se stal italský vévoda z Mantovy a změnilo se místo děje, avšak to podstatné, charaktery postav i dramatické situace zůstaly zachovány. Nového nastudování *Rigoletta* se ujme Barbora Horáková Joly, česká operní režisérka působící ve Švýcarsku, Německu, Itálii, Španělsku a Francii, nositelka britského ocenění International Opera Award 2018 v kategorii Objev roku. Její zpracování zasazuje Verdiho slavnou operu do světa, v němž se zhroutily všechny hodnoty, do světa mezi životem a smrtí, krásou a ošklivostí, realitou a noční můrou.

Premiéry 28. a 30. ledna 2021 ve Státní opeře

PREMIÉRA

Wolfgang Amadeus Mozart

Don Giovanni

Dirigent: Rinaldo Alessandrini

Režie: Alexander Mørk-Eidem

Scéna: Christian Friedländer

Kostýmy: Jenny Ljungberg

Sbor a Orchestr Národního divadla

Existují-li díla, která spojují Prahu s celosvětovou hudební a divadelní kulturou, pak na prvním místě mezi nimi stojí bez nejmenších pochyb Mozartův *Don Giovanni*. Existuje-li ještě na světě místo, kde Mozart osobně premiéroval některou ze svých oper a na němž se dodnes hraje divadlo, pak je to jedině Stavovské divadlo. Opera Národního divadla o tuto unikátní tradici s hrdostí i starostlivostí pečuje již po celá desetiletí. Je ale možná překvapivé, že *Dona Giovanniho*, tuto pražskou „operu oper" světového věhlasu, dosud nikdy v historii Národního divadla neinscenoval režisér jiného než domácího původu. Nové uvedení tradiční Mozartovy opery v unikátním Stavovském divadle je tedy nakonec vlastně od základu netradiční – *Dona Giovanniho* se tentokrát ujme švédsko-norský činoherní a operní režisér Alexander Mørk-Eidem spolu s italským dirigentem a specialistou na starou hudbu Rinaldem Alessandrinim. Otevírá se před nimi široký prostor interpretace postavy proslulého prostopášníka, který přímo magneticky přitahuje zájem žen. Je nenapravitelným otrokem svých pudů, nebo provokatérem, rebelem, ba revolucionářem, člověkem, symbolem, nebo pouhým statistou, kolem nějž Mozart do nejmenších detailů kreslí nekonečně proměnlivý svět ženských emocí…? Do jaké míry bude nový *Don Giovanni* ve Stavovském divadle netradiční i z tohoto pohledu?

Premiéry 18. a 21. března 2021 ve Stavovském divadle

STÁTNÍ OPERA

PREMIÉRA

Franz Schreker

Vzdálený zvuk (Der ferne Klang)

Dirigent: Karl-Heinz Steffens

Režie: Timofej Kuljabin

Scéna: Oleg Golovko

Kostýmy: Vlada Pomirkovanaja

Světelný design: Taras Michalevskij

Sbor a Orchestr Státní opery

Láska, která padla za oběť tvůrčí posedlosti, a tragický osud dívky, jež se kvůli bídné rodinné situaci stane prostitutkou, to jsou klíčová témata pozdně romantické opery *Der ferne Klang (Vzdálený zvuk)*, takřka freudovské studie o chimerickém tvůrčím ideálu a degradaci ženy v bezcitném a lhostejném světě. Premiéra 18. 8. 1912 ve Frankfurtu nad Mohanem katapultovala autora hudby i libreta, rakouského skladatele Franze Schrekera, syna židovského fotografa z Čech a rakouské aristokratické katoličky, na výsluní hudební avantgardy. Setrval na něm až do 30. let, kdy byl nacisty zařazen mezi „zvrhlé skladatele" a jeho hudba zmizela z koncertních pódií a operních scén. Na začátku opery opustí skladatel Fritz, stravován posedlostí po hudebním motivu, dokonalém „vzdáleném zvuku", jenž ho má proslavit, svou milou Gretu. Ta chce spáchat sebevraždu, ale mystická příroda ji před smrtí zachrání. Po deseti letech se s Gretou setkáváme jako se slavnou kurtizánou v Benátkách. Je zde i Fritz a po zjištění její profese ji odvrhne podruhé. Po dalších pěti letech je Grete svědkem premiéry první Fritzovy opery a pochopí, že Fritz svůj „vzdálený zvuk" stále hledá. Oba dávní milenci se opět setkávají a Fritz konečně slyší svůj „zvuk". Ale pro oba je už pozdě… Schrekerův *Vzdálený zvuk* byl poprvé uveden v Praze v roce 1920 v Novém německém divadle (dnešní Státní opera). Po předlouhé době se v posledních dvou desetiletích dostává Schrekerově hudbě opět pozornosti – díky partiturám, jejichž struktura připomíná techniku filmového střihu, díky fascinující oscilaci mezi tradiční harmonií a atonálností, díky originálním výrazovým dimenzím. To vše dnes staví Schrekera do stejné řady s Gustavem Mahlerem. Do Prahy se mysteriózní příběh o tom, co leží na dosah naší ruky, a přesto mimo nás, vrací po 101 letech. Ve své interpretaci se ruský režisér Timofej Kuljabin zamyslí nad skutečnou podstatou tvůrčí geniality.

Premiéry 8. a 10. dubna 2021 ve Státní opeře

PREMIÉRA

Jaromír Weinberger

Švanda dudák

Dirigent: Zbyněk Müller / Jan Chalupecký
Režie: Vladimír Morávek
Scéna: Martin Chocholoušek
Kostýmy: Sylva Zimula Hanáková
Pohybová spolupráce: Lucie Poláčková Mertová
Světelný design: Vladimír Morávek
Sbor a Orchestr Národního divadla

„Čechové, Němcové, světe – přistupte! Dávat se totiž bude pohádka o dvou dějstvích a pěti obrazech na slova Miloše Kareše a v úpravě Maxe Broda. A o čem bude? O lípách v květu. O Královnách Temnoty, které nevyklenou, co zatoužily vyklenout. O loupežnících, kteří nadělají spoustu dobra. O Čertu, který prohraje v mariáši. Dorotka je totiž zde. A Švanda umí neuvěřitelné věci – s tím svým inštrumentem. Ať žije český dudák! Ať žije Dorotka! Koně, zbrojnoši, muži s kosou, polívka na oběd, orloj ukradený ďáblu, kočáry, bryčky, zvony všech ladění, hromy, blesky, hrozivé zjevy, netopýři a pekelný mariáš. Na konec pak všichni křičí: Sláva!“

Takto zve režisér Vladimír Morávek publikum všech generací a zvláště pak děti a jejich rodiče k návštěvě nevšedního představení opery *Švanda dudák* od českého (a později také amerického) skladatele Jaromíra Weinbergera. Ten patří – vedle pánů Smetany, Dvořáka, Janáčka a Martinů – k těm několika šťastným našincům, jejichž operní dílo slavilo úspěch nejen doma, ale i ve světě. V polovině 20. let minulého století, tedy v době první československé republiky, napsal spolu s humoristou Milošem Karešem volné pokračování proslulé Tylovy národní báchorky *Strakonický dudák*. Švanda se oženil se svou Dorotkou, ale doma moc nemá stání. A tak když mu loupežník Babinský vymaluje, co je ve světě čeká… Následuje opravdu bláznivá historie, něco na způsob operního komiksu, který nás provede veselými i dosti horkými chvilkami dudáka Švandy a jeho loupežnického kumpána. I když se zdá, že je s našimi hrdiny už docela amen, vždycky nakonec zvítězí klenoty naší národní povahy – vychytralost a láska k hudbě. Fantastická i docela skutečná lidová opera Jaromíra Weinbergera sbírala ovace na mnoha evropských scénách a v překladu a úpravě Maxe Broda (mimo jiné přítele a spolupracovníka Franze Kafky a Leoše Janáčka) se *Švanda dudák* dostal roku 1931 dokonce až na jeviště Metropolitní opery v New Yorku.

Premiéry 22. a 24. dubna 2021 v Národním divadle

STÁTNÍ OPERA

PREMIÉRA

György Ligeti

Le Grand Macabre

Dirigent: Jiří Rožeň

Režie a scéna: Nigel Lowery

Sbor a Orchestr Státní opery

V české premiéře uvádíme dílo předního reprezentanta hudební avantgardy 20. století, maďarsko-rakouského skladatele György Ligetiho. *Le Grand Macabre* je jeho jedinou operou, která však rozhodně stojí za pozornost a v mnohém se naprosto vymyká běžným očekáváním spojeným s návštěvou operního představení. Ligeti se volně inspiroval hrou belgického avantgardního dramatika Michela de Ghelderode *La balade du grand macabre*, u nás známou jako *Balada o Velkém kostlivci*, a svou verzi nazval provokativně „anti-antioperou". Opera *Le Grand Macabre* je mimořádně bizarní apokalyptickou vizí zániku groteskně šíleného světa, v němž se to hemží postavami s výmluvnými jmény jako Nekrocar či Piet zvaný Bečka... Spektakulární operní freska je zasazena do fiktivního města se stejně výmluvným názvem Breughelland a nešokuje pouze drsnými, hororovými a perverzními obrazy, nýbrž také svým hudebním jazykem, který spoluvytváří vedle klasických nástrojů i zcela nečekané instrumenty jako automobilové klaksony, domovní zvonky, kladivo, budík, papírový sáček, podnos s nádobím, kuchyňská pánev či pistole. Světová premiéra Ligetiho opery se konala ve Stockholmu roku 1978 a autor své dílo později přepracoval pro uvedení na Salcburském festivalu v roce 1997. Druhou verzi této "anti-antiopery" uvede v Praze všestranně nadaný britský režisér a výtvarník Nigel Lowery. Hudbu nastuduje mladá česká vycházející dirigentská hvězda Jiří Rožeň.

Premiéry 17. a 19. června 2021 ve Státní opeře

Koncerty Opery ND a Státní opery

MUSICA NON GRATA – ZAHAJOVACÍ KONCERT SEZONY SO 2020/2021

30. srpna 2020 ve Státní opeře

ADVENTNÍ KONCERTY

29. listopadu, 6., 13. a 20. prosince 2020
v Národním divadle

NOVOROČNÍ KONCERT

9. a 10. ledna 2021 ve Státní opeře

MOZARTOVY NAROZENINY 2021

27. ledna 2021 ve Stavovském divadle

MATINÉ KE 197. VÝROČÍ NAROZENÍ BEDŘICHA SMETANY

27. února 2021 v Národním divadle

KONCERT STÁTNÍ OPERY

18. dubna 2021 ve Státní opeře

KONCERT OPERY NÁRODNÍHO DIVADLA

27. května a 2. června 2021 v Národním divadle

Opera nás baví

Cyklus zábavně vzdělávacích pořadů pro děti
a jejich rodiče

NÁRODNÍ DIVADLO

Umberto Giordano

Andrea Chénier

Dirigent: Petr Kofroň

Režie: Michal Dočekal

Scéna: Martin Chocholoušek

Kostýmy: Kateřina Štefková

Sbor a Orchestr Národního divadla

Jeden z klenotů italského verismu, Giordanova opera *Andrea Chénier* byla uvedena v Národním divadle jako žhavá novinka v roce 1897, pouhý rok po světové premiéře v milánské La Scale a tři měsíce po premiéře v Hamburku, kterou řídil Gustav Mahler. Od té doby v Národním divadle téměř 120 let nezazněla. Strhující dramatická hudba i vypjatá emotivita a atmosféra příběhu z doby Francouzské revoluce ji ovšem řadí mezi vrcholy dobové operní tvorby. Její styl je nezaměnitelně italský, ve zvukové barevnosti a melodice blízký Puccinimu, v údernosti davových scén zase pozdnímu Verdimu. O úzké spřízněnosti s Puccinim svědčí koneckonců i jméno libretisty – Luigi Illica byl mimo jiné spoluautorem *Bohémy, Tosky* či *Madama Butterfly.* Pro Giordana sepsal fiktivní příběh skutečného francouzského básníka André Chéniera, jedné z posledních obětí Robespierrovy hrůzovlády v letech 1793–1794. Giordanova opera je dramatem milostného trojúhelníku, v němž stojí aristokratka Maddalena, sluha Gérard a básník Chénier. Zprvu nevinné flirtování se vlivem revolučních událostí promění v zoufalou a zběsilou vášeň – pronásledovaná Maddalena vyznává v tajných dopisech Chénierovi lásku, Gérard, nyní čelný představitel jakobínského režimu, zneužívá své moci k osobním zájmům o Maddalenu a snílek Chénier uprostřed revolučního teroru stále věří ve svobodu, inspiraci a lásku. Láska uprostřed revoluce je však smrtelně nebezpečná záležitost.

Bedřich Smetana

Dalibor

Dirigent: Jaroslav Kyzlink / Jan Chalupecký
Režie: Jiří Nekvasil
Scéna: Daniel Dvořák
Světelný design: Jiří Nekvasil a Daniel Dvořák
Kostýmy: Zuzana Bambušek Krejzková
Sbor a Orchestr Národního divadla

Třetí opera Bedřicha Smetany *Dalibor* je úzce spojena s budovou Národního divadla podobně jako pozdější *Libuše*. Premiéra *Dalibora* se uskutečnila 16. května 1868 v pražském Novoměstském divadle v rámci oslav spojených s položením základního kamene Zlaté kapličky. Příběh o rytíři Daliborovi vychází z historických událostí doby vlády krále Vladislava II. Jagellonského, ovšem do všeobecného povědomí vstoupila spíše romantická pověst o rytíři, který se ve vězení naučil hrát na housle, zpracovaná mnohými kronikáři a spisovateli. Ta se také stala základem libreta. Zpočátku nebyl *Dalibor* přijat zcela jednoznačně a potýkal se i s menším zájmem diváků. Ovšem od prvního provedení v Národním divadle roku 1886 byl pravidelně uváděn a dočkal se bezmála jedenácti stovek představení. Pražská opera s ním slavila zahraniční úspěchy mj. ve Vídni, v Moskvě, Berlíně a Edinburghu. Jedním z prvních zahraničních nastudování *Dalibora* byla v roce 1897 vídeňská inscenace ctitele Smetanova díla Gustava Mahlera. *Dalibor* je romantickou tragédií, v níž jsou hlavním hybatelem vášně. Nejprve divoká Daliborova touha pomstít smrt milovaného přítele na jedné straně a následně Miladina snaha o pomstu bratra na druhé. Nevraživost vystřídá stejně prudká vzájemná milostná vášeň. Tu však zastaví meče, které proti sobě Dalibor původně poštval.

Antonín Dvořák

Jakobín

Dirigent: Zbyněk Müller / David Švec
Režie: Jiří Heřman
Scéna: Pavel Svoboda
Světelný design: Daniel Tesař
Kostýmy: Alexandra Grusková
Choreografie: Lucie Holánková
Kühnův dětský sbor
Sbor a Orchestr Národního divadla

Dvořákův *Jakobín* je jednou z nejoblíbenějších a nejuváděnějších českých oper. Příběh, líčící na jedné straně poměry českého maloměsta a na straně druhé návrat „podezřelého" emigranta zpět do vlasti, je díky Dvořákovu hudebnímu géniu nesen v atmosféře humorného nadhledu a sebeironie, ale i melancholie a sentimentu. Jako v mnoha jiných podobně laděných českých dramatických dílech končí i zde všechny nakupené a vyhrocené konflikty smířlivě a vlídně. Vedle tradičně uváděného názvu této Dvořákovy opery klade režisér Jiří Heřman na stejnou úroveň i málo známý, původní název její libretní předlohy *Matčina píseň*. Ten totiž vlastně mnohem výstižněji naznačuje to, s čím se v Dvořákově opeře setkáme – s něhou, velkorysostí, láskyplnou péčí, ale také se schopností hudby obměkčit zatvrzelá srdce. Hravá a poetická inscenace nás přivádí do všem dobře známého školního prostředí, kde vládne dobrosrdečný pan učitel Benda. Ve školních lavicích je dost místa pro děti i pro dávno dospělé!

Leoš Janáček

Její pastorkyňa

Dirigent: Jaroslav Kyzlink

Režie: Jiří Nekvasil

Scéna a kostýmy: Daniel Dvořák

Sbor a Orchestr Národního divadla

Spolu se Smetanovou *Prodanou nevěstou* a Dvořákovou *Rusalkou* tvoří *Její pastorkyňa* trojici nejoblíbenějších českých děl světového operního repertoáru. Janáčka hluboce oslovilo realistické drama české spisovatelky Gabriely Preissové, která se však skladatelovu úmyslu námět zhudebnit zpočátku bránila. Velmi dlouhá a komplikovaná cesta vzniku Janáčkovy *Její pastorkyně* byla později korunována obrovským úspěchem na domácích i zahraničních scénách. Janáček se svým smyslem pro zemitou dramatičnost i s velkým soucitem vykreslil lidské vztahy utvářené prostředím drsného světa uzavřené vesnické komunity, kde člověk žije na očích druhým. To zasahuje do života dívky Jenůfy a především řídí jednání její nevlastní matky Kostelničky, která se za každou cenu snaží udržet si pověst ctnostné ženy a respekt celé vesnice. Činí tak paradoxně tajnou vraždou Jenůfina nemanželského dítěte.

NÁRODNÍ DIVADLO

Sergej Prokofjev

Láska ke třem pomerančům (L'amour des trois oranges)

Dirigent: Christopher Ward

Režie: Radim Vizváry

Scéna: Boris Kudlička

Kostýmy: Natalia Kitamikado

Sbor a Orchestr Národního divadla

Italský dramatik, satirik a mystifikátor, hrabě Carlo Gozzi se bezděky stal příčinou zvláštní chvíle operní historie 20. století: zatímco jeho pohádkovou hru *Turandot* začal roku 1920 přetavovat Giacomo Puccini ve své poslední dílo, laděné přes všechny výstřelky stále v duchu starého dobrého romantismu, v tutéž dobu čekala na premiéru opera podle jiného Gozziho kusu – *Láska ke třem pomerančům*. Tu pojal Sergej Prokofjev naopak jako totální burlesku, která si ze všeho „procítěného" a „vážně míněného" jen tropí smích. V roce novodobé premiéry *Pomerančů* na scéně Národního divadla (2019) uplyne od jejich vzniku přesně sto let. Spíše než důvodem k oslavám je tento moment podnětem k úvaze, jak je možné, že jedno z nejslavnějších a nejúspěšnějších Prokofjevových děl, opera, naplněná až po okraj „žertem, ironií, satirou i hlubším významem", ryzím a věčným potěšením ze hry lidské obrazotvornosti a z hledání „smyslu" v „nesmyslu", stála s jedinou výjimkou po celé století stranou zájmu českých operních divadel. Prokofjev napsal *Pomeranče* krátce po své emigraci z bolševického Ruska do USA jako svého druhu velmi kosmopolitní dílo: podle italské předlohy v ruské úpravě na francouzský text pro americké publikum. Gozzi pojal svůj původní, převážně prozaický scénář *Pomerančů* jako praštěnou pohádku ve stylu komedie dell'arte s úmyslem zesměšnit své konkurenty Goldoniho a Chiariho. Dadaismus a hravost příběhu oslovila v roce 1914 jednoho z tvůrců ruské avantgardy Vsevoloda Mejercholda natolik, že po Gozziho burlesce pojmenoval svůj časopis a hned v prvním čísle uveřejnil její moderní adaptaci. Tu měl s sebou Prokofjev náhodou v Americe, a protože pro místní publikum nepřicházela opera s ruským textem v úvahu, zvolil francouzštinu, kterou na rozdíl od angličtiny ovládal. Poněkud bláznivý vznik Prokofjevovy opery může také napovědět, jaký asi příběh hypochondrického prince milujícího pomeranče je.

Bedřich Smetana

Libuše

Dirigent: Jaroslav Kyzlink / Jan Chalupecký
Režie: Jan Burian
Režijní a pohybová spolupráce: Petr Zuska
Scéna: Daniel Dvořák
Kostýmy: Kateřina Štefková
Sbor a Orchestr Národního divadla
Kühnův dětský sbor
Vysokoškolský umělecký soubor UK

Úvahy nad tím, zda je či není opera *Libuše* vrcholným dílem Bedřicha Smetany v kontextu jeho ostatních zpěvoher či dokonce v kontextu celé české operní tvorby, zda a jak obstojí před bezprostředností *Prodané nevěsty*, před lyrikou a jímavostí Dvořákovy *Rusalky* či před emotivitou a dramatičností oper Leoše Janáčka, nejsou a priori na místě – vždy bude záležet na úhlu pohledu, z nějž se *Libuše* či kterákoli jiná proslavená česká opera hodnotí. Úhel pohledu, který *Libuši* přísluší nejpřirozeněji, je dán již samotným záměrem jejího autora a z něj plynoucí tradicí. Smetana určil *Libuši* k provádění při slavnostních příležitostech, týkajících se života české společnosti, která se po roce 1860 začala v rovině kulturní, politické i hospodářské výrazně a hmatatelně emancipovat. Takovou příležitostí se stalo pro českou společnost nesmírně významné otevření Národního divadla, v roce 1881 nejprve dočasné a o dva roky později definitivní. Událost, která v symbolické rovině široce přesáhla úzký svět českého divadelnictví a stala se jednou z podstatných předzvěstí pozdějšího dosažení samostatnosti v roce 1918. Sté výročí založení Československé republiky bylo zásadním momentem i pro samotné Národní divadlo a uvedení nové inscenace *Libuše* se stalo samozřejmým příspěvkem Národního divadla k tomuto jubileu. Žánrových označení, jimiž se snažíme *Libuši* charakterizovat, existuje vícero a jedním z nich může být i „scénický rituál smíru a očisty". Od počátku Smetana v *Libuši* konflikty a protiklady nevyhrocuje, jak by se od operního dramatika očekávalo, nýbrž záměrně hledá cestu k jejich včasnému smírnému řešení. Ať již jde o hlavní dějotvorný spor dvou bratří o otcovské dědictví či protiklady mezi mužem a ženou, přísnou spravedlností a vstřícnou laskavostí, mezi původem „z lidu" a původem „urozeným", mezi motivy světla a tmy, vždy jsou tyto konflikty ve Smetanově opeře smiřovány v ústřední postavě kněžny Libuše, která není jen bájnou panovnicí, věštící Čechům slávu, nýbrž především očistným mytickým symbolem ženství a mateřství, mírnosti a pokojného života.

NÁRODNÍ DIVADLO

Giuseppe Verdi

Maškarní ples (Un ballo in maschera)

Dirigent: Jaroslav Kyzlink / Jan Chalupecký

Režie: Dominik Beneš

Pohybová spolupráce: Béla Kéri Nagy

Scéna a kostýmy: Marek Cpin

Sbor a Orchestr Národního divadla

Pro své opery nacházel Giuseppe Verdi často předlohy v dílech vynikajících spisovatelů a dramatiků, jakými byli kupříkladu William Shakespeare, Friedrich Schiller, Victor Hugo, Alexandre Dumas ml. a Eugène Scribe, jeden z nejúspěšnějších dramatiků a libretistů 19. století. Verdimu napsal společně s Charlesem Duveyrierem libreto pro *Sicilské nešpory* (1855). Roku 1857 se jeho původní text k francouzské opeře *Gustave III, ou Le bal masqué* Daniela Aubera z roku 1833 stal podkladem pro italské libreto Antonia Sommy k Verdiho novince, která vešla do dějin pod názvem *Maškarní ples (Un ballo in maschera).* Okolnosti vzniku a uvedení opery byly poznamenány politickými událostmi a následnými cenzurními zásahy, kvůli nimž se musel měnit nejen původní název *Gustav III.*, ale také jména postav, dějiště a doba děje. Ze švédského krále, milovníka divadla Gustava, se stal anglický guvernér v americkém Bostonu atd. V tomto znění byla opera poprvé uvedena 17. února 1859 v římském Teatro Apollo. V Praze opera zazněla poprvé roku 1866 v německém překladu ve Stavovském divadle, v českém překladu pak byla poprvé hrána v červnu 1869 v Novoměstském divadle souborem Prozatímního divadla, z jehož repertoáru byl *Maškarní ples* v červnu 1884 převzat do Národního divadla.

Bedřich Smetana

Prodaná nevěsta

Dirigent: Jaroslav Kyzlink / David Švec
Režie: Magdalena Švecová
Choreografie: Ladislava Košíková
Scéna: Petr Matásek
Kostýmy: Zuzana Přidalová
Sbor a Orchestr Národního divadla

V *Prodané nevěstě* vytvořil Bedřich Smetana zakladatelské dílo moderní české opery, které záhy přesáhlo domácí rámec a stalo se trvalou součástí světového operního repertoáru. Evergreen českého divadla a hudby je v jubilejní 20. inscenaci Národního divadla poprvé v historii divadla režírován ženou. Inscenace nejde ani cestou provokativní či skandální interpretace, ani cestou konvenční nápodoby zastaralých vzorů. Groteskní, ale také velmi dojemný příběh *Prodané nevěsty* je Magdalenou Švecovou uchopen s něhou, inteligentním vtipem a nadsázkou i s pochopením pro dávno zmizelý řád (i neřád) lidských životů na české vesnici. Charakteristickým prvkem inscenace jsou mimo jiné kostýmy Zuzany Přidalové, inspirované rostlinnými a zvířecími motivy, i stylová choreografie Ladislavy Košíkové, plná energie a bezprostřednosti.

NÁRODNÍ DIVADLO

Leoš Janáček

Příhody lišky Bystroušky

Dirigent: Robert Jindra / Jakub Klecker
Režie: Ondřej Havelka
Scéna: Martin Černý
Kostýmy: Kateřina Štefková
Choreografie: Jana Hanušová
Sbor a Orchestr Národního divadla
Kühnův dětský sbor

Janáčkova slavná „filozofická revue" o zvířatech a lidech, o touze, zklamání ze života i moudrém smíření s věčnou přírodou. *Příhody lišky Bystroušky*, které převádějí s pochopením, citem i nadsázkou původní novinový seriál Rudolfa Těsnohlídka do operní podoby, jsou titulem s velkým diváckým potenciálem. Svým vtipem, myšlenkovou hloubkou i emotivitou oslovuje dospělé publikum stejně jako svou malebností a výpravností mladší diváky. Toto Janáčkovo dílo platí ve světě za jednu z nejslavnějších českých oper a je uváděno stále znovu a znovu. Ondřej Havelka ve své inscenaci na jedné straně hravě a poeticky ztvárňuje groteskní zvířecí svět i svět rázovitých lidiček, na druhé straně však také míří pod povrch pouhé malebnosti a ukazuje, že mezilidské vztahy ani v této Janáčkově opeře zdaleka nejsou tak idylické, jak by se mohlo zdát.

Antonín Dvořák

Rusalka

Dirigent: Robert Jindra / Zbyněk Müller
Režie: Jiří Heřman
Choreografie: Jan Kodet
Scéna: Jaroslav Bönisch
Světelný design: Daniel Tesař
Kostýmy: Alexandra Grusková
Sbor a Orchestr Národního divadla

Dvořákova *Rusalka* je skutečným klenotem české opery, který si získává diváky po celém světě. Skladatelova vroucí melodika, něžná i dramaticky vypjatá, jeho mistrná práce s hudebními motivy a plnokrevná instrumentace orchestru spolu s pohádkovým libretem Jaroslava Kvapila, odkazujícím na prosté a zároveň nesmírně působivé Erbenovy balady, činí z *Rusalky* dílo přímo úchvatné krásy, oslovující publikum bez věkových hranic. *Rusalku* bývá zvykem považovat za „pouhou" pohádku. Fantastičnost jejího děje a postavy lesních žínek, vodníka, víl nebo ježibaby pohádkové bezesporu jsou. Přes svou pohádkovost však toto vrcholné Dvořákovo dílo v sobě nese do pohádkových obrazů zašifrované hluboké poselství o základním uspořádání sil, živlů a vášní v přirozeném, tedy i lidském světě.

NÁRODNÍ DIVADLO

Giacomo Puccini

Turandot

Dirigent: Jaroslav Kyzlink / Zbyněk Müller
Režie a scéna: Zuzana Gilhuus
Kostýmy: Boris Hanečka
Choreografie: Martin Dvořák
Sbor a Orchestr Národního divadla
Kühnův smíšený sbor
Kühnův dětský sbor

Turandot je nejen poslední operou Giacoma Pucciniho, ale v symbolické rovině vlastně posledním mohykánem zlatého věku italské romantické opery. Puccini jako největší z Verdiho dědiců však nikdy v této tradici neustrnul, velmi smělým způsobem ji rozvíjel a obohacoval o příměsi a příchutě nových uměleckých stylů konce 19. a začátku 20. století. A tak v jeho *Turandot*, psané v letech 1921–1924, již toho skutečně romantického mnoho nezůstalo. Předlohou opery je stejnojmenná komedie dell'arte Carla Gozziho, autora vzývaného na počátku 20. století především avantgardou, její námět pochází z perského či mongolského Orientu, oblasti obdivované zejména stoupenci secese, libreto děj zasazuje do středověkého Pekingu a v příběhu zesiluje pohádkové či lépe řečeno mytologické prvky, oblíbené symbolisty, pro romantickou operu zásadní téma milenecké lásky zde obestírají tajemné motivy ledu, ohně, měsíce a slunce a erotická vášeň tu záhadně plane v těsném sousedství s prudkou, bezcitnou nenávistí, což bychom hledali spíše u děl inspirovaných dekadencí či psychoanalýzou. Avšak to, co přes veškerý modernismus dává *Turandot* punc romantické opery, je typický Pucciniho hudební jazyk. I v něm najdeme mnoho „výstředních" prvků – od orientálních parafrází, přes brutální zvuk orchestru a disonantní harmonie až po divoce komplikované sborové a ansámblové scény, ale přece jen nade vším vítězí Pucciniho mistrovská melodická invence v duchu odkazu jeho velkých italských operních předchůdců, zároveň ovšem zcela originální, nezaměnitelná, zkrátka pucciniovská.

Giuseppe Verdi

Aida

Dirigent: Maurizio Barbacini / Richard Hein
Režie: Petar Selem
Scéna: Hafiz Abdel Farghali
Kostýmy: Josef Jelínek
Choreografie: Otto Šanda
Sbor a Orchestr Státní opery

K otevření Suezského kanálu si egyptský vicekrál Ismail Paša objednal operu u skladatele, jehož *Rigoletto* otevřel roku 1869 operní dům v Káhiře. Giuseppe Verdi věnoval přípravě velkou péči a vypravil se i do Egypta, aby získal vlastní představu o této zemi. V Miláně si nechal vyrobit podle svých nákresů i staroegyptsky tvarované trubky, tzv. aidovky. Operu však dokončil až po otevření Suezského průplavu (v listopadu 1869) a premiéra se uskutečnila roku 1871 v Teatro dell'Opera v Káhiře. Dramatický náboj příběhu etiopské princezny Aidy a egyptského válečníka Radama vyrůstá z vnitřního sváru ženy, rozhodující se mezi věrností své vlasti a láskou k muži, který patří k utlačovatelům jejího národa. Mezi láskou a povinností musí volit i Radames, který nakonec kvůli Aidě zradí svou zem. Premiéra současné inscenace se uskutečnila roku 1994. Známý egyptský malíř Hafiz Abdel Farghali se postaral o nefalšovaný egyptský kolorit scény, která se spolu s dekorativními kostýmy Josefa Jelínka zasloužila o vznik jedné z nejúspěšnějších inscenací Státní opery.

STÁTNÍ OPERA

Giacomo Puccini

Bohéma (La bohème)

Dirigent: Enrico Dovico / Jiří Štrunc
Režie: Ondřej Havelka
Scéna: Martin Černý
Kostýmy: Jana Zbořilová
Choreografie: Jana Hanušová
Sbor a Orchestr Státní opery

V posledním desetiletí 19. století se v italském operním světě objevily nové náměty převzaté ze soudobé realistické literatury. Literární naturalismus Emila Zoly, osvobozený od romantické idealizace, usiloval o ztvárnění světa se vším jeho utrpením a stejnými cestami šel i operní verismus, zdůrazňující náměty, jejichž děj plný vášní je nejednou doveden až k násilnému konci. K vrcholným dílům verismu patří opery Giacoma Pucciniho: *Manon Lescaut, Bohéma, Tosca* a *Madama Butterfly*. Knižní vydání *Obrazů ze života bohémy (Scènes de la vie de bohème)* pařížského malíře a spisovatele Henryho Murgera v roce 1851 mělo mimořádný úspěch a Puccini v něm okamžitě vycítil velké dramatické možnosti. Dojemný příběh o lásce básníka Rudolfa k něžné Mimi, které není dopřáno dlouhého života, a o přátelství čtyř mladých umělců na Montmartru, byl pro operu ideálním námětem. Opera měla premiéru 1. února 1896 v Teatro Regio v Turínu pod taktovkou Artura Toscaniniho. Premiéra byla přijata jen s malým nadšením, o dva měsíce později v Palermu však již měla úspěch obrovský. Puccini zde – tak jako později v operách *Madama Butterfly* či *Turandot* – prokázal mistrovství v hudebním vystižení místního koloritu. Claude Debussy prý prohlásil, že nepoznal nikoho, kdo by lépe hudebně popsal Paříž té doby než Puccini. Nastudování *Bohémy* v nápadité a vkusné režii Ondřeje Havelky bylo nominováno na Inscenaci roku 2008 v tradiční anketě Divadelních novin.

Ludwig van Beethoven

Fidelio

Dirigent: Lothar Koenigs
Režie: Vera Nemirova
Scéna a kostýmy: Ulrike Kunze
Sbor a Orchestr Státní opery

Opera *Fidelio* Ludwiga van Beethovena bývá nazývána skladatelovým osamoceným snem. Přestože intenzivně toužil zkomponovat operu a zvažoval víc než padesát operních námětů, zůstalo nakonec u jediného titulu. Libreto skladateli poskytl jeho přítel Joseph Sonnleithner, který do němčiny přeložil a upravil francouzské libreto Jeana-Nicolase Bouillyho *Leonora ou l'amour conjugal*. Příběh politického vězně Florestana a jeho statečné manželky Leonory, apoteóza manželské lásky a věrnosti stejně jako idea spravedlnosti a všelidského bratrství Beethovena okamžitě oslovily. Nicméně zhudebnit hluboké mravní poselství lidstvu nikoliv pro symfonickou či komorní platformu, ale pro divadelní scénu, se kterou dosud neměl žádnou zkušenost, to byl úkol, s nímž Beethoven svedl zásadní tvůrčí boj. Premiéry první, tříaktové verze v roce 1805 stejně jako druhé, zkrácené dvouaktové verze o rok později (obojí v Theater an der Wien) propadly. Teprve třetí verze uvedená 23. května 1814 v Theater am Kärntnertor znamenala jednoznačný triumf. V českých zemích operu *Fidelio* poprvé představil tehdejší kapelník pražského Stavovského divadla Carl Maria von Weber v roce 1814.

STÁTNÍ OPERA

Engelbert Humperdinck

Jeníček a Mařenka (Hänsel und Gretel)

Adaptace: Matěj Forman, Andrea Sodomková a Radek Malý
Český text: Radek Malý

Dirigent: Jiří Štrunc / Richard Hein
Režie: Matěj Forman
Scéna: Matěj Forman a Andrea Sodomková
Kostýmy: Andrea Sodomková
Choreografie: Veronika Švábová
Orchestr Státní opery
Kühnův dětský sbor

Opera na námět oblíbené pohádky bratří Grimmů *Perníková chaloupka* je dílem sourozenců, skladatele Engelberta Humperdincka a jeho sestry Adele Wetteové, která napsala libreto *Hänsel und Gretel*, jak zní originální název díla. Poprvé byla opera uvedena ve Výmaru roku 1893 dirigentem a později světoznámým skladatelem Richardem Straussem. Dílo získávalo stále větší oblibu a už v roce 1905 bylo uvedeno v newyorské Metropolitní opeře. Režisérem opery, kterou uvádíme pod názvem *Jeníček a Mařenka*, je Matěj Forman, známý našemu publiku především jako autor magických scénografií pro inscenace, které v minulých letech s velkým úspěchem uvedl v Opeře Národního divadla spolu s bratrem Petrem. Tentokrát se Matěj Forman a jeho spolupracovníci inspirovali světem kočovného divadla.

Giuseppe Verdi

Macbeth

Dirigent: Jiří Štrunc
Režie: Martin Čičvák
Choreografie: Tomáš Krivošík
Scéna: Hans Hoffer
Kostýmy: Marija Havran
Sbor a Orchestr Státní opery

Bezuzdná ctižádost, nezřízená touha po moci a záhadné věštby, to jsou ingredience psychologického operního thrilleru a prvního ze tří unikátních spojení tvorby Giuseppe Verdiho a Williama Shakespeara. Verdi patřil po celý svůj život k velkým obdivovatelům slavného alžbětinského dramatika. Když v létě 1846 hledal námět pro svou desátou operu, vybral si *Macbetha*. Jako bytostný operní dramatik dobře poznal, kolik možností mu příběh o korumpující síle moci nabízí. Libreto tentokrát důsledně respektovalo dramatickou linii. V *Macbethovi* Verdi zahájil cestu k hudebnímu dramatu, v němž je zpěv podřízen dramatické situaci a odráží psychologii a vnitřní pocity postav a v němž je dramatický obsah mnohem důležitější než belcanto neboli „krásný zpěv". Opera se po premiéře 14. března 1847 v Teatro alla Pergola ve Florencii vydala po Evropě a byla s úspěchem hrána až do roku 1865, kdy Verdi dílo zásadně přepracoval pro pařížské uvedení v Théâtre-Lyrique.

STÁTNÍ OPERA

Giacomo Puccini

Madama Butterfly

Dirigent: Vincenco Milletarì
Režie: Jiří Heřman
Scéna: Jiří Heřman a Jan Lukášek
Kostýmy: Alexandra Grusková
Pohybová spolupráce: Lucie Hayashi
Světelný design: Daniel Tesař
Sbor a Orchestr Státní opery

„Butterfly" je bezesporu jednou z divácky nejúspěšnějších a zároveň umělecky nejcennějších oper všech dob. Z Pucciniho děl má přitom snad tu nejjednodušší, vlastně až banální zápletku – americký „yankee", námořní důstojník F. B. Pinkerton, okouzlen malebným japonským prostředím a patnáctiletou dívkou Čo Čo San, zvanou Motýlek (Butterfly), se rozhodne oženit a strávit se svou novou ženou v Nagasaki líbánky. Brzy ji však opustí a teprve po dlouhé době se vrátí, aby odvezl dítě, které Čo Čo San mezitím porodila. Puccini se tentokrát vzdal složitého děje a hlučných dramatických událostí a v tomto ryze komorním příběhu vsadil na psychologii postav, kterou jeho hudba rozkrývá do nejmenších detailů, záchvěvů i obrovských emotivních vzepětí, na podstatný kontrast mezi japonskou a „západní" mentalitou, kterou trefně vystihuje mimo jiné i mnohokrát a překvapivě obměňovanou citací melodie hymny USA, a konečně na působivou kresbu japonského koloritu, v němž se celý příběh odehrává. Název opery je převzat z proslulé stejnojmenné povídky amerického právníka a spisovatele Johna Luthera Longa, která se nejprve stala předlohou pro činohru newyorského producenta a dramatika Davida Belasca. Právě tato hra pak byla přímou inspirací pro jednu z nejslavnějších autorových oper. Po neúspěšné premiéře *„Butterfly"* v milánské La Scale Puccini své dílo v letech 1904–1907 celkem čtyřikrát přepracoval, než se stalo doslova světovým operním hitem.

Giuseppe Verdi

Nabucco

Dirigent: Jiří Štrunc

Režie, scéna, světelný design a video: José Cura

Kostýmy: Silvia Collazuol

Sbor a Orchestr Státní opery

Verdiho třetí opera *Nabucco*, zpracovávající biblický námět ze Starého zákona o babylónském králi Nebuchadnezzarovi, je neodmyslitelnou součástí repertoáru každého operního domu, který má k dispozici velké sborové těleso, neboť sbor má v tomto díle velmi výraznou roli a mj. v něm zpívá jednu z nejslavnějších scén v operní literatuře vůbec: „Va, pensiero, sull'ali dorate" (Leť, myšlenko, na zlatých křídlech). Už premiérové publikum v milánské La Scale 9. března 1842 si vynutilo její opakování a stejně tak tomu bylo i jinde. O poslání slavného sboru Židů vznikla řada mýtů. Dodnes není jisté, zda ho Verdi komponoval vědomě jako politickou výzvu, byť byl velkým vlastencem a snil o sjednocené Itálii. V každém případě se tento sbor stal ve Verdiho době symbolem odporu Italů proti rakouské nadvládě a roli politického apelu si několikrát zopakoval i v pozdější době. *Nabucco* znamenal začátek Verdiho nového operního stylu. Jsou zde ještě slyšet vlivy Donizettiho, Belliniho a Rossiniho, nicméně ryze virtuózní pasáže období belcanta ustoupily áriím a ansámblům zcela ve službě dramatickému napětí a spádu. V českých zemích byl *Nabucco* poprvé proveden německy roku 1849 v pražském Stavovském divadle. Současnou inscenaci režijně nastudoval slavný argentinský tenorista José Cura, s nímž soubor Státní opery již spolupracoval na podzim 2001 při turné po Japonsku s inscenací Verdiho *Aidy* (José Cura v roli Radama) a v lednu 2015 na scéně Státní opery při představeních Verdiho *Otella* (s José Curou v titulní roli).

STÁTNÍ OPERA

Charles Gounod

Romeo a Julie (Roméo et Juliette)

Dirigent: Richard Hein
Režie: Sláva Daubnerová
Scéna: Juraj Kuchárek
Kostýmy: Martin Kotúček
Pohybová spolupráce: Stanislava Vlčeková
Světelný design: Daniel Tesař
Video: Lukáš Kodoň
Sbor a Orchestr Státní opery

Francouzský skladatel Charles Gounod v mládí prohlásil, že „úspěšné kariéry dosáhne skladatel pouze komponováním oper". Ze třinácti oper se mu to podařilo ve dvou případech: ve *Faustovi* a *Romeovi a Julii*. Zhudebnění nesmrtelného příběhu o veronských milencích se od své premiéry v pařížském Théâtre Lyrique 27. 4. 1867 stále těší velké oblibě. Libretisté Jules Barbier a Michel Carré nevycházeli přímo ze slavné Shakespearovy tragédie, ale z jejího francouzského přepracování básníkem Gérardem de Nerval; tak se v ději objevují i některé momenty, které ze Shakespeara neznáme, jako například Juliina árie „Ah! Je veux vivre", kterou Gounod dodatečně složil na prosbu první interpretky Julie, francouzské sopranistky Marie Miolan-Carvalho. Zásluhou Bedřicha Smetany, který byl velkým Gounodovým ctitelem, se k nám *Romeo a Julie* dostává už dva roky po pařížské premiéře; české uvedení v pražském Novoměstském divadle pod taktovkou Bedřicha Smetany je vůbec první v celé rakouské monarchii. Národní divadlo dílo uvedlo poprvé 6. 1. 1886 v českém překladu Emanuela Františka Züngela.

Antonín Dvořák

Rusalka

Dirigent: Marek Šedivý / Jiří Štrunc
Režie: Zdeněk Troška
Scéna: Milan Ferenčík
Kostýmy: Josef Jelínek
Choreografie: Dana Morávková
Sbor a Orchestr Státní opery

Předlohou k nejkrásnější opeře Antonína Dvořáka se stala pohádka *Malá mořská víla* slavného dánského spisovatele Hanse Christiana Andersena. Na jejím základě napsal český básník Jaroslav Kvapil jedno z nejpoetičtějších operních libret vůbec. Není divu, že výsledkem spolupráce obou tvůrců, skladatele i básníka, kteří si byli umělecky i lidsky velmi blízcí, byl magický, snivý příběh o velké, nenaplněné touze vodní víly Rusalky, v němž Dvořákova tvůrčí genialita dosáhla svého vrcholu. Pohádková atmosféra ho inspirovala k vytvoření osobité, impresionistické hudby, plné melodické fantazie a mistrovské instrumentace, k sugestivnímu hudebnímu vyjádření hry vln i odlesku měsíčního svitu na jezerní hladině i neopakovatelného kouzla pohádkového snu. Inscenace *Rusalky* v režii populárního filmového tvůrce Zdeňka Trošky se od své premiéry v roce 2005 zařadila k nejúspěšnějším titulům Státní opery.

STÁTNÍ OPERA

Giacomo Puccini

Tosca

Dirigent: Hilary Griffiths / Jiří Štrunc
Režie: Martin Otava
Scéna: Josef Svoboda a Daniel Dvořák
Kostýmy: Josef Jelínek
Sbor a Orchestr Státní opery
Kühnův dětský sbor

Inscenace Státní opery využívá legendární výpravu Josefa Svobody z období Velké opery 5. května (dnes Státní opery). Premiéra této *Tosky* se uskutečnila 4. 5. 1947, šest dní před 27. narozeninami Josefa Svobody. Jeho výpravu, která patří k nejvýznamnějším scénografickým činům českého poválečného divadla, obnovil v červnu 1999 žák prof. Josefa Svobody a tehdejší ředitel Státní opery Praha Daniel Dvořák. Věrná kopie výpravy, vytvořená ovšem již moderními technologiemi, přispěla k mimořádné popularitě této inscenace. Státní opera slaví sté výročí narození slavného českého scénografa právě inscenací *Tosky* v jeho památné výpravě. O drama *La Tosca* Victoriena Sardoua se Giacomo Puccini zajímal od roku 1889, kdy v něm v Miláně viděl slavnou herečku Sarah Bernhardt. Složitá jednání jeho nakladatele Giulia Ricordiho s Victorienem Sardouem a Pucciniho práce na *Manon Lescaut* a *Bohémě* však kompozici *Tosky* oddálily a skladatel operu dokončil až v roce 1899. Světová premiéra se uskutečnila v římském divadle Teatro Costanzi 14. 1. 1900; měla obrovský úspěch, i když například Gustav Mahler o ní mluvil jako o „mistrovské slátanině" a ještě hůře se vyjádřil Richard Strauss. Přesto je dnes opera o slavné zpěvačce Tosce, jejím milenci, malíři Cavaradossim a zákeřném policejním šéfovi baronu Scarpiovi, odehrávající se roku 1800 v době napoleonských bojů proti Rakousku v Itálii, jedním z nejhranějších operních titulů.

Giuseppe Verdi

La traviata

Dirigent: Karl-Heinz Steffens / Jiří Štrunc
Režie: Arnaud Bernard
Scéna: Alessandro Camera
Kostýmy: Carla Ricotti
Sbor a Orchestr Státní opery

Giuseppe Verdi v *Traviatě* na libreto podle románu Alexandra Dumase ml. *Dáma s kaméliemi* o Marii Duplessis, slavné kurtizáně a idolu pařížské společnosti 40. let 19. století, vytvořil vlastně vůbec první významné operní dílo na současný společenský námět. Nejen tento fakt byl nepřijatelný pro publikum při premiéře v roce 1853 v Benátkách: diváci byli i šokováni, že hlavní role je v této opeře určena kurtizáně, jež je navíc vykreslena jako kladná postava, takže premiéra skončila naprostým fiaskem. Ale už brzy poté Verdiho *Traviata* slavila první triumfy a dodnes patří k nejoblíbenějším repertoárovým titulům. *Traviata* byla na repertoáru Nového německého divadla (dnešní Státní opery) od samého počátku jeho existence, kdy sem byla přenesena inscenace z tehdy německého Stavovského divadla. Stala se především příležitostí k hostování slavných zahraničních pěvců, mj. legendární australské sopranistky Nellie Melby v roce 1900. Nastudování této naší inscenace se v roce 2006 ujal zahraniční tým v čele s francouzským režisérem Arnaudem Bernardem.

STAVOVSKÉ DIVADLO

Wolfgang Amadeus Mozart

Don Giovanni

Dirigent: Jan Chalupecký / Zdeněk Klauda

Režie: Jiří Nekvasil

Scéna: Daniel Dvořák (původní scéna Josef Svoboda)

Kostýmy: Theodor Pištěk

Sbor a Orchestr Národního divadla

Stavovské divadlo ožívá legendární inscenací *Dona Giovanniho*, která měla premiéru v roce 1969 a byla dílem režiséra Václava Kašlíka a scénografa Josefa Svobody. Scénografie, která invenčně pracuje s architektonickými prvky hlediště Stavovského divadla a nechává pokračovat proscéniové lóže jako hlavní prvek dekorace dále na jevišti, zúročuje vzácnou skutečnost, že jsme přímo v místě světové premiéry této „opery oper". Ta se zde uskutečnila pod taktovkou samotného skladatele 29. října 1787.

Wolfgang Amadeus Mozart

Figarova svatba (Le nozze di Figaro)

Dirigent: Enrico Dovico / Zbyněk Müller
Režie: Magdalena Švecová
Scéna: Andrej Ďurík
Kostýmy: Kateřina Štefková
Světelný design: Přemysl Janda
Pohybová spolupráce: Tomsa Legierski
Sbor a Orchestr Národního divadla

Na světě existuje jediné dosud hrající divadlo, v němž osobně řídil provedení svých oper Wolfgang Amadeus Mozart. Je jím pražské Stavovské divadlo, na jehož jevišti zní Mozartova hudba od roku 1783, kdy zde byl uveden *Únos ze serailu*. Mimořádný ohlas provedení *Figarovy svatby* o tři roky později přiměl skladatele přicestovat v lednu 1787 poprvé do Prahy, uvést ve světové premiéře svoji *Pražskou symfonii* a dirigovat operu, jejíž úspěch mu přinesl nejen bezmezné nadšení diváků, ale rovněž objednávku na operu další. Výtečná předloha, Beaumarchaisova divadelní hra, a neméně kvalitní italské libreto Lorenza da Ponteho postavené na skvěle vykreslených charakterech postav, zápletkách, převlecích a situační komice, jsou spolu s Mozartovou hudbou příčinou neutuchající oblíbenosti *Figarovy svatby* u diváků i interpretů. Magdalena Švecová je první režisérkou v historii Národního divadla, která nastudovala *Figarovu svatbu*, a nabízí nám tak ženský pohled na podoby a proměny lásky, nevěry a žárlivosti v jubilejní dvacáté inscenaci Národního divadla.

STAVOVSKÉ DIVADLO

Wolfgang Amadeus Mozart

Kouzelná flétna (Die Zauberflöte)

Dirigent: Jaroslav Kyzlink / David Švec
Režie: Vladimír Morávek
Scéna: Miroslav Huptych a Martin Ondruš
Kostýmy: Tomáš Kypta
Pohybová spolupráce: Leona Qaša Kvasnicová
Sbor a Orchestr Národního divadla
Akrobatická skupina Long Vehicle Circus

Poslední divadelní kus Wolfganga Amadea Mozarta byl určen pro lidové publikum Divadla na Vídeňce, kde byl poprvé uveden 30. září 1791. Autoři vyšli z tradice starovídeňské kouzelné opery, jednoho z typů singspielu, zpěvohry kombinující zpívané a mluvené pasáže, v němž vedle postav ze světa lidí vystupovaly různé pohádkové bytosti i zvířata a své uplatnění našly i efekty jevištních mašinerií. *Kouzelná flétna* se stala nejslavnější ukázkou tohoto žánru nejen díky pohádkovému příběhu, v němž princ Tamino za pomoci kouzelné flétny a komického společníka Papagena hledá cestu k princezně Pamině, dceři Královny noci, ale také díky odkazům na zednářskou symboliku a v neposlední řadě díky Mozartově okouzlující hudbě. Cestu do Prahy našla opera rok po vídeňské premiéře a poprvé byla hrána v budově dnešního Stavovského divadla 25. října 1792. Inscenace renomovaného českého režiséra Vladimíra Morávka je příslibem nevšedního divadelního zážitku.

Gioachino Rossini

Popelka (La Cenerentola)

Dirigent: David Švec
Režie: Enikő Eszenyi
Scéna: Kentaur
Kostýmy: Bianca Imelda Jeremias
Pohybová spolupráce: Tamás Juronics
Světelný design: Csontos Balázs
Sbor a Orchestr Národního divadla

Jedno z nejhranějších děl mistra vrcholného belcanta Gioachina Rossiniho mělo premiéru 25. ledna 1817 v římském Teatro Valle. Příběh vychází ze stejnojmenné pohádky francouzského spisovatele Charlese Perraulta, vydané poprvé roku 1697 ve sbírce *Pohádky matky Husy*. Tak jako mnoho jiných, kteří se Perraultovou pohádkou inspirovali, vypráví Rossini *Popelku* po svém, a nabízí tak inscenátorům pestrou škálu situací od dojemných po komické, stejně jako vděčné typy postav s jejich skvělými hudebními čísly. Za všechny si připomeňme Popelčinu árii Nacqui all'affanno... proslavenou mnoha světovými pěvkyněmi. Zárukou originálního a poutavého jevištního ztvárnění je osobnost maďarské režisérky a herečky Enikő Eszenyi, kterou si pražské publikum pamatuje jako autorku úspěšných shakespearovských inscenací ve Stavovském divadle *(Komedie omylů, Mnoho povyku pro nic* a *Večer tříkrálový)*, ale také jako herečku ve Wilsonově opusu *1914*.

NOVÁ SCÉNA

Miloš Orson Štědroň

Don Hrabal

Dirigent: Jan Chalupecký
Režie: Linda Keprtová
Scéna: Martin Černý
Kostýmy: Tomáš Kypta
Pohybová spolupráce: Ladislava Košíková
Světelný design: Daniel Tesař
Sbor a Orchestr Národního divadla

Opera *Don Hrabal* představuje slavného česk(oslovensk)ého spisovatele Bohumila Hrabala jako osamělého mohykána, pábitele, velkého vypravěče i vtipného glosátora. Prostřednictvím tří zásadních žen svého života zároveň Hrabal odhaluje své niterné stránky a volně nás jimi provází na pozadí dějin druhé poloviny 20. století. V tom vydatně pomáhá i sbor milovaných koček a hejno holubů, kteří byli svědky jeho posledních chvil při pádu z okna Nemocnice Na Bulovce. Současný český skladatel Miloš Orson Štědroň se kromě skladatelské činnosti věnuje i psaní textů, které zhudebňuje, a vytváří tak pozoruhodné hudebně-divadelní projekty na pomezí žánrů. Systematicky se v nich věnuje velkým českým osobnostem (Ivan Blatný, Jaroslav Hašek, František Kupka, Josef Gočár, Jan Hus, Johann Gregor Mendel, Václav Havel, Jan Zábrana, Josef Škvorecký).

Ivan Acher

Sternenhoch

Dirigent: Petr Kofroň
Režie: Michal Dočekal
Choreografie: Lenka Vagnerová
Scéna: Marek Cpin
Kostýmy: Eva Jiřikovská
Světelný design: Ondřej Kyncl
Zvukový design: Eva Hamouzová

Klímovo groteskní romaneto *Utrpení knížete Sternenhocha* zasahuje svou žhavou slinou jako neusínající magmaticky krb už pátou generaci hledačů sil podzemních i kosmických. Zasahuje, inspiruje, spaluje i zažíhá. Unikátní kombinace nízkého a vysokého, groteskní i hororové atmosféry, filozofie nejvyšších sfér a všednodenní přisprostlosti je dostatečně živnou půdou pro autora hudby, který žánrově rád morfuje, temnotu střídá s groteskností a cítí velikou spřízněnost s autorem předlohy v nakládání se svěřeným pozemským časem. Expresionistický charakter díla Ladislava Klímy a celé téma fiktivního deníku plného vražd a snů o nich, tlachání i vysokého filozofování pětiúhelníku hlavních postav přímo vybízí k využití školených hlasů v nových souvislostech zvukových možností elektronické kompozice. Kompozice, která přes experimentální přístup svým charakterem neopouští úplně pole historické hudby, ale využívá ho v nových zvukových možnostech, které přinášejí kombinace samplingu, čisté elektroniky a reálných nástrojů. Inscenace Acherova *Sternenhocha* v režii Michala Dočekala se stala doslova operním hitem současnosti, o čemž svědčí neutuchající zájem o ni ze strany diváků, kritiky či festivalů. V anketě Divadelních novin získala titul Inscenace roku 2018.

STERNENHOCH – Vanda Šípová a Sergej Kostov
foto: P. Borecký

OBĚD U WITTGENSTEINA – Zuzana Stivínová a Lucie Juřičková
foto: P. Neubert

Vážené divačky, vážení diváci,

poslední měsíce ukázaly, že věci, které považujeme za pevně dané, zdaleka tak pevné nejsou, a že musíme být pořád připraveni na nečekané. Během mimořádné pauzy bez divadla jsme mohli přemýšlet nad tím, co je v životě podstatné, co znamená zdraví, svoboda, ale i společnost – a co pro nás znamená umění a kultura. Jsme rádi, že se můžeme znovu setkávat v divadle, ostatně věříme, že vám Národní chybělo stejně jako nám.
Posuny plánů ovlivnily i naši dramaturgickou skladbu: inscenace, které jsme nestihli dozkoušet na jaře, přesouváme na podzim, a to, co jsme vám slíbili na začátek sezony této, vás nemine až v budoucnu. Nicméně první měsíce věnujeme svým dluhům. Sezonu 2020/21 tak začneme premiérou hry francouzského dramatika Vincenta Macaigne *Stát jsem já* v režii Jana Mikuláška. Od samého počátku září můžete vidět hru o současném světě, o naší víře v pohádky a o tom, že se nemáme vzdávat. Z minulé sezony přechází i *Idiot* v mé režii a dramatizaci. Věříme, že ruská klasika o schopnosti říkat pravdu je platná v kterékoli době. A na Nové scéně se objeví ještě jeden „dluh" – česká premiéra hry mladé autorky Katji Brunnerové *Duchové jsou taky jenom lidi*, která se zabývá stárnutím a osamělostí. Po karanténě to jsou možná ještě aktuálnější témata než před ní – u nás v režii Kamily Polívkové. A teď již k titulům plánovaným: v historické budově vám nabízíme hry, které patří do kánonu české i světové literatury a které zde režírují nejvýraznější domácí režiséři. Za poslední roky jsme takto uvedli inscenace, jež se dodnes těší velikému zájmu, a vy nás svými ohlasy ujišťujete, že moderní adaptace „pokladů" jako *Maryša* či *Kytice* vás skutečně přitahují. V této sezoně k nim – v mé režii – přibude *Kráska a zvíře*, pohádka ve verších od Františka Hrubína. Vyšla v roce 1972 a o osm let později se poprvé a naposledy hrála v ND (tehdy v Tylově, dnes Stavovském divadle). Hrubínova poezie přesahuje dětské čtivo, *Kráska a zvíře* je spíš metaforický příběh o síle lásky, o tom, že odpudivá nebo jakkoli odlišná tělesná schránka nemůže být pro hluboký cit překážkou. V Národním divadle se na reprízách této inscenace jistě sejdou diváci všech generací.

Propojení minulosti a současnosti bude rovněž tématem inscenace *Lid versus Kramer* v režii Petry Tejnorové, jejíž inscenace jste viděli na Nové scéně – ve Stavovském divadle debutuje.
Její doménou jsou mimo jiné v realitě zakotvené příběhy, intenzivně propojené s místem uvádění. Tématem inscenace proto bude sama budova Stavovského divadla a nechvalně proslulá událost z roku 1920, kdy se Češi násilím zmocnili divadla a doslova ho vyrvali německým hercům, kteří ho tehdy měli v pronájmu. Z násilného záboru se stala politická událost, již si české divadlo odpykalo, protože prezident Masaryk následně neposkytl Národnímu divadlu subvence na novou budovu. Množství dochovaných archiválií slibuje nejen ponor do našich dějin, ale i možnost vidět důsledky neuváženého chování v rozbouřené době.
Třetím titulem snad nadchneme fanoušky „nesmrtelné" klasiky, neboť do Stavovského divadla se vrátí Shakespeare. Komedie *Mnoho povyku pro nic* patří mezi jeho nejjiskřivější kusy – je o lásce, intrice, nedorozumění. Takový text potěší nejen diváky, ale i herce, protože ti se se slavným Alžbětincem rádi jevištně utkávají. Věřím, že v mé režii a překladu Jiřího Joska půjde o komedii pro všechny milovníky žánru.
Na Nové scéně uvedeme autorskou inscenaci *Očitý svědek* v režii Jiřího Havelky – bude se zabývat pamětí, rekonstrukcí příběhu a jeho znovuprožitím v současnosti. A do třetice nás na Nové scéně čeká premiéra hry vzniknuvší přímo pro náš soubor v rámci Studia pro nové drama, které vede Činohra od začátku roku 2019. Dramatik a dramaturg Ondřej Novotný napsal text s lapidárním názvem *Otec hlídá dceru*. V podání režiséra Jana Friče půjde nejen o ono „hlídání", ale vůbec o téma rodičovství a o to, co dnes znamená být otcem – a mužem.
Pokud by vám naše tituly nestačily, věřte, že v průběhu sezony uvedeme zahraniční i české hosty na festivalu *Pražské křižovatky*, který je vstřícnou možností, jak poznat, co se děje v divadlech mimo naši zemi. Během jarní karantény jsme založili debatní platformu *#kulturajenarod* a hodláme u ní zůstat, protože i nadále je důležité klást si otázky po tom, co je národ a proč je pro nás naše kultura zásadní. Milovníky klasických diskusí rádi uvidíme na pravidelných *ND Talks* a zcela jistě vás čekají i další mimořádné akce pod naší hlavičkou *Nová krev*. Uvědomujeme si, že v šesté sezoně už naše krev není tak „nová", jako byla v roce 2014 s naším nástupem, ale budeme-li se v divadle stále potkávat, věřím, že bude ještě tepat.

Přijďte za námi na Činohru pro nové zážitky!
Srdečně

Daniel Špinar
Umělecký ředitel Činohry Národního divadla

PREMIÉRA

Vincent Macaigne

Stát jsem já

Přeložil Zdeněk Bartoš
Režie: Jan Mikulášek
Dramaturgie: Marta Ljubková
Scéna: Marek Cpin
Kostýmy: Kateřina Štefková
Světelný design: Přemysl Janda
Video: Dominik Žižka

Autor hry je francouzský herec a režisér, který pracuje pro film, televizi i divadlo. *Stát jsem já* je jeho prvním publikovaným divadelním textem, vznikl na základě stejnojmenné inscenace, s níž se Macaigne vydal na úspěšné evropské turné. Hra vypráví mýtus o zrození národa a o zrození státu. Je to příběh království a zároveň rodinná sága. Vše začíná králem, kterého všichni chtějí zabít jako symbol diktátorského režimu, jemuž dávno odzvonilo. Děj se odehrává v neznámé zemi, v neznámém království, ale neustále se odkazuje na náš svět. Jsou zde použity reálné proslovy Nicolase Sarkozyho, citace z her Thomase Bernharda, odkazy na Donalda Trumpa a zmiňují se snad všechny státy naší planety. Je to země vymyšlená, vzdálená, která však s námi nějak až příliš nebezpečně souvisí. Je to hra o společnosti, která se nedokáže přerodit a točí se v kruhu prokletí a vlastních selhání. Ve hře se objevuje spousta popových písní, okouzlujících novinářek, šarmantních moderátorů a vtipných a chytrých politiků. Protože: i když se mluví o politice a nenapravitelnosti lidského ducha, musí to být hlavně zábava. Ve výsledku je to pohádka o jednom království, kde, aby se všichni měli dobře, musí se nejdřív povraždit.

Hrají: Pavel Batěk, Robert Mikluš, Zuzana Stivínová, Petr Vančura, Anna Fialová, David Matásek, Jiří Panzner j. h. a Štěpánka Pencová j. h.

České premiéry 8. a 26. září 2020 ve Stavovském divadle

NOVÁ SCÉNA

PREMIÉRA

Katja Brunnerová

Duchové jsou taky jenom lidi

Přeložila Viktorie Knotková
Režie: Kamila Polívková
Dramaturgie: Nina Jacques
Scéna: Antonín Šilar
Kostýmy: Ivana Kanhäuserová
Hudba: Ivan Acher
Světelný design: Daniel Tesař

Staří lidé. V domovech důchodců nacházejí své poslední útočiště. Kdysi měli energii, vedli soukromý a občanský život – a teď jejich těla jen předstírají, že jsou tím, čím kdysi byla. Střepy zkušeností, řeči, které se nedostanou přes okraj postele, krevní podlitiny, jež lze vysvětlit jako „náklonnost ošetřovatelů". Sny se mění v noční můry, člověk se spotřebovává zevnitř. Německá autorka nejmladší generace (narodila se roku 1991) vynáší na světlo to, co není příjemné poslouchat – hlas bezmocnosti, pronikající do našich uší bez vyzvání a naléhavě.

Hrají: Pavlína Štorková, Johanna Tesařová, Jan Bidlas, Vladimír Javorský, Jiří Štěpnička, Alois Švehlík, Radka Fidlerová j. h. a Zoja Oubramová j. h.

České premiéry 27. a 29. října 2020 na Nové scéně

STAVOVSKÉ DIVADLO

PREMIÉRA

Fjodor Michajlovič Dostojevskij

Idiot

Přeložil Libor Dvořák
Dramatizace a režie: Daniel Špinar
Dramaturgie: Ilona Smejkalová
Scéna: Henrich Boráros
Kostýmy: Linda Boráros
Hudba: Jakub Kudláč
Světelný design: Martin Špetlík

Mladého knížete Myškina, zchudlého epileptika, čekají po návratu ze švýcarského sanatoria tak nečekané a podivné události, že upadne znovu do své duševní nemoci. Lidé, kteří nemohou pochopit jeho neskonalou dobrotu, ho s výsměchem označují za idiota. Ale nejsou nemocnými nakonec oni sami? Do zkaženého světa plného intrik, kariérismu a sobectví přivádí Dostojevskij netypického hrdinu, v jehož osudu ztvárnil svoji představu ideálně krásného člověka, upřímného, až dětsky důvěřivého. Muže, který stále doufá a miluje.

Hrají: Patrik Děrgel, Igor Orozovič, Tereza Vilišová, Vladislav Beneš, David Prachař, Alena Štréblová, Pavla Beretová, Jindřiška Dudziaková, Petr Vančura, Lucie Polišenská, Ondřej Pavelka, Lucie Juřičková, Robert Mikluš, Filip Rajmont, Radúz Mácha, Magdaléna Borová a další

Premiéry 19. a 20. listopadu 2020 ve Stavovském divadle

NOVÁ SCÉNA

PREMIÉRA

Jiří Havelka a kol.

Očitý svědek

Režie: Jiří Havelka
Dramaturgie: Marta Ljubková
Scéna: Martin Černý
Kostýmy: Andrea Králová

„Historie vzniká tam, kde se nedokonalost paměti střetává s nedostatečnou dokumentací,“ píše v jednom svém románu britský prozaik Julian Barnes. Očitému svědkovi – tomu, kdo událost viděl na vlastní oči – máme tendenci uvěřit. Jeho výpověď je často zásadní důkaz. Jenže jak spolehlivá je naše paměť? Studie ukazují, že chatrná: výzkumy potvrzují, že vzpomínky lze „změnit“, a literatura přináší nekonečně příběhů, které se těkavostí, nezachytitelností toho, co si uchováme v hlavě, zabývají z nejrůznějších úhlů pohledu. Být očitým svědkem znamená podat svědectví – a přitom se třeba zcela zásadně mýlit… Inscenace o vyprávění, vzpomínání a velikých osobních i dějinných omylech.

Premiéry 4. a 5. února 2021 na Nové scéně

PREMIÉRA

Petra Tejnorová a kol.

Lid versus Kramer

Režie: Petra Tejnorová
Dramaturgie: Nina Jacques a Jan Tošovský
Scéna: Lucia Škandíková

Zásadní, ale neslavná událost z dějin českého divadla, kdy rozvášněný dav v listopadu 1920 obsadil Stavovské divadlo a vyhnal odsud jeho německé nájemce, se stává východiskem pro divadelní výzkum Petry Tejnorové a jejího inscenačního týmu. Událost zanechala výrazný otisk v dobových médiích, existuje i záznam soudního procesu, jímž se ředitel německé divadelní společnosti Kramer, která měla Stavovské divadlo v pronájmu, domáhal svých práv. Ta mu ovšem byla pod tlakem veřejného mínění upřena. Právě ohýbání práva a historie v zájmu „národa" je tím, co nás bude zajímat. Posunuli jsme se v tomto směru za sto let od vzniku samostatného Československa? Nebo stále potřebujeme stavět svou identitu na falešných představách o sobě i druhých? Je to doklad nedostatečného sebevědomí jednoho národa, nebo je to něco, co je vlastní lidskému druhu jako takovému? A nevystavuje nás to v dnešní době snadno falšovatelných médií většímu nebezpečí než kdy dříve?

Premiéry 18. a 19. února 2021 ve Stavovském divadle

NÁRODNÍ DIVADLO

PREMIÉRA

František Hrubín

Kráska a zvíře

Režie: Daniel Špinar
Dramaturgie: Ilona Smejkalová
Scéna: Lucia Škandíková
Kostýmy: Linda Boráros
Choreografie: Václav Kuneš
Hudba: Matěj Kroupa
Světelný design: Karel Šimek
Zvukový design: Michal Cáb

V roce 1972 vydal český básník a dramatik František Hrubín pohádku *Kráska a zvíře*. Jde o poslední sbírku, kterou dokončil a která se za jeho života dostala i na veřejnost. Námětem se mu stala známá stará indoevropská báje, do níž vložil kus svého neopakovatelného vidění světa. Příběh dívky, která se dokáže zamilovat do netvora a která vnímá víc jeho nitro než – na první pohled – odpudivou tělesnou schránku, ovšem není určen pouze dětem. Nestárnoucí archetypální legenda o síle a magii lásky je vyprávění pro všechny generace.

Premiéry 4. a 5. března 2021 v Národním divadle

PREMIÉRA

William Shakespeare

Mnoho povyku pro nic

Přeložil Jiří Josek
Režie: Daniel Špinar
Dramaturgie: Ilona Smejkalová
Scéna: Lucia Škandíková
Kostýmy: Linda Boráros
Hudba: Jiří Hájek
Světelný design: Karel Šimek

Konečně zase komedie ve Stavovském divadle! Tentokrát ovšem od klasika. Velká hra o pomluvě, milostném zápolení, ironickém měření sil a ostrých slovních přestřelkách patří mezi Shakespearovy nejzábavnější, nejjiskřivější a také „nejzamilovanější" hry. Beatrice nevěří mužům, Benedik se nechce nikdy ženit. Vtipná intrika jejich přátel samozřejmě spouští kolotoč nedorozumění, jež nemohou vést k ničemu jinému než k závěrečné šťastné svatbě... Titul znamená jednoznačně divácký tahák a zároveň přináší řadu příležitostí pro náš herecký soubor.

Premiéry 13. a 14. května 2021 ve Stavovském divadle

NOVÁ SCÉNA

PREMIÉRA

Ondřej Novotný

Otec hlídá dceru

Režie: Jan Frič

Dramaturgie: Jan Tošovský

Scéna a kostýmy: Jana Hauskrechtová

Zdánlivě banální situace v životě otce jednadvacátého století, vycházka s dcerou na hřiště, se pro dramatika Ondřeje Novotného stává odrazovým můstkem pro žertovnou, ironickou a přitom v posledku překvapivě vážnou dramatickou úvahu na téma otcovství a mužství v dnešní rozkolísané době. Prostřednictvím konfrontací s manželkou, otcem, přáteli i kolemjdoucími podává autor plastický obraz duševní krajiny jednoho konkrétního muže, který nese řadu autobiografických rysů – a zároveň se v něm může poznat každý, kdo otcem je či se jím chystá být. Od banálních, často komických rodičovských situací a střetů na dětském hřišti se dostáváme k závažným tématům se společenským přesahem, jako je strach z budoucnosti, rozpor svobody a bezpečí nebo otázka osamělosti stárnoucích generací. Původní hra vznikla v rámci Studia pro nové drama, které vede Činohra od začátku roku 2019.

Premiéry 27. a 28. května 2021 na Nové scéně

Sofoklés

Král Oidipús

Přeložili Petr Borkovec a Matyáš Havrda
Úprava textu: Nina Jacques, Ilona Smejkalová a Jan Frič
Režie: Jan Frič
Dramaturgie: Nina Jacques a Ilona Smejkalová
Scéna: Dragan Stojčevski
Kostýmy: Kateřina Štefková
Hudba: Jakub Kudláč
Světelný design: Tomáš Morávek
Choreografie: Marek Zelinka

Králi Oidipovi mohl dlouho leckdo závidět jeho štěstí – rozluštil hádanku Sfingy, stal se respektovaným vládcem Théb a založil velkou rodinu. Zkrátka miláček bohů! Pak ale přišel strmý pád. Poznávaná minulost je totiž vždycky součástí přítomnosti a hodnotit dary Osudu můžeme pouze zpětně… Tragédie řeckého dramatika Sofokla zpracovává starou báji o krutém životním údělu muže, jenž nevědomky zabije svého otce a ožení se s vlastní matkou, aby se tak naplnila strašná předpověď delfské věštírny. Příběh vladaře, jenž musí nastolit řád i za cenu sebezničení.

Hrají: Pavel Batěk, Jana Stryková, Igor Orozovič, David Prachař, Jana Preissová, Alena Štréblová, Taťjana Medvecká, Lucie Polišenská, Martina Preissová, Filip Kaňkovský, Petr Vančura a další

NÁRODNÍ DIVADLO

Karel Jaromír Erben

Kytice

Režie: SKUTR
Dramaturgie: Ilona Smejkalová
Dramatizace: SKUTR a Ilona Smejkalová
Scéna: Jakub Kopecký
Kostýmy: Simona Rybáková
Hudba: Petr Kaláb
Pohybová spolupráce: Jan Kodet

Jevištní adaptace nejčtenější české klasiky. Sbírka balad vyšla poprvé v roce 1853 pod názvem *Kytice z pověstí národních* a šlo o jedinou knihu básní, kterou Karel Jaromír Erben (1811–1870) vydal. Byla inspirována českými lidovými pověstmi a báchorkami a již v době svého vzniku slavila úspěch a ovlivnila mnoho umělců. Kniha, jejíž symbolika je svázána s přírodou, každodenní venkovskou zkušeností a tradicí, je zároveň souborem vášnivých a smyslných příběhů plných nadpřirozena a děsuplných přízraků. *Svatební košili*, *Vodníka* či *Polednici* neboli magické mýty o lásce i hororové pověsti převedlo na jeviště historické budovy ND tvůrčí duo SKUTR, tedy Martin Kukučka a Lukáš Trpišovský, kteří jsou podepsáni pod úspěšnou inscenací Lorkovy *Krvavé svatby* ve Stavovském divadle. K Erbenově látce mají velmi blízko – ritualizovaná archetypální témata jako láska a smrt, vztah matky a dítěte, muže a ženy nebo člověka a přírody se v jejich inscenacích opakují v mnoha obměnách a kontextech.

Hrají: Iva Janžurová, František Němec, Jana Preissová, Taťjana Medvecká, Jana Boušková, Jan Bidlas, Csongor Kassai j. h., Pavlína Štorková, Pavla Beretová, Igor Orozovič, Magdaléna Borová / Jana Pidrmanová, Lucie Polišenská, Radúz Mácha, Patrik Děrgel / Petr Vančura a Anna Fialová

Vítězslav Nezval

Manon Lescaut

Režie: Daniel Špinar
Dramaturgie: Ilona Smejkalová
Scéna: Lucia Škandíková
Kostýmy: Marek Cpin
Světelný design: Martin Špetlík
Hudba: Jiří Hájek
Pohybová spolupráce: Pavol Kršiak

„Ten zázračný románek mi učaroval, když mně bylo patnáct let, a jeho nepostižitelná hrdinka navštěvovala pak ráda moje snění,“ napsal Vítězslav Nezval o románu abbého Prévosta. Ta hrdinka se jmenovala Manon a díky Nezvalovu dramatickému přepracování z roku 1940 si můžeme rozdírat srdce, milovat vášnivě a trpět nekonečně znova a znova. Jeden z nejvýraznějších příběhů lásky nevěrné a přitom oddané, plný napínavých zvratů a okouzlujícího rytířského světa, se na jevišti Národního divadla dostal vůbec poprvé, přičemž ale nic neztratil na své působivosti a síle.

Hrají: Pavlína Štorková / Jana Pidrmanová, Patrik Děrgel / Vladimír Polívka j. h., Radúz Mácha, Vladislav Beneš, Matyáš Řezníček / Petr Šmíd j. h. a Lenka Zbranková j. h.

NÁRODNÍ DIVADLO

Alois a Vilém Mrštíkové

Maryša

Režie: Jan Mikulášek
Dramaturgie: Marta Ljubková a Jan Tošovský
Scéna: Marek Cpin
Kostýmy: Kateřina Štefková
Zvukový design: Michal Cáb
Světelný design: Ondřej Kyncl

Nebude mnoho diváků, kteří by zasedli do hlediště, aniž by tušili, jak příběh dívky provdané proti její vůli a dohnané k zoufalému činu dopadne. Kdyby šlo o detektivku, byla by tato všeobecná znalost spíše na škodu. Naštěstí existují příběhy, které stojí za to vyprávět znovu a znovu. Také v naší inscenaci Maryša otráví Vávru jedem nasypaným do kávy. Ale jaká Maryša? A jakého Vávru? Vrcholné dílo českého vesnického realismu (s jazykem kvalit zcela nevšedních), dnes nezpochybnitelná součást nejužšího kánonu zdejší dramatiky, vstoupilo do Národního divadla takříkajíc zadním vchodem, když mu tehdejší Stroupežnického dramaturgie přiřkla roku 1894 premiéru v rámci odpoledních lidových představení. Od těch dob stanulo na prknech Národního divadla deset Maryš (naposledy v inscenaci J. A. Pitínského z roku 1999).

Hrají: Pavla Beretová, David Prachař, Matyáš Řezníček, Vladimír Javorský, Taťjana Medvecká, Martina Preissová, Filip Rajmont a Kateřina Císařová j. h. / Jindřiška Dudziaková

Jane Austenová

Pýcha a předsudek

Přeložila Eva Kondrysová
Režie a dramatizace: Daniel Špinar
Dramaturgie: Ilona Smejkalová a Milan Šotek
Scéna: Lucia Škandíková
Kostýmy: Linda Boráros
Choreografie: Petra Parvoničová
Hudba: Jiří Hájek
Světelný design: Ondřej Kyncl

„Světem panuje skálopevné přesvědčení, že svobodný muž, který má slušné jmění, se neobejde bez ženušky,“ tak začíná nejslavnější román anglické spisovatelky Jane Austenové (1775–1817). Příběh z venkova ironicky líčí rodinné vztahy a stejně úsměvně pojednává i ústřední problém – jak co nejrychleji a nejelegantněji provdat všechny dcery. Bennetovi jich mají hned pět, takže paní Bennetová věnuje společenským vztahům v okolí (z logických důvodů) mimořádnou pozornost. Strnulou venkovskou atmosféru rozvíří pohledný pan Bingley, nápadník k pohledání, jehož jedinou charakterovou vadou je jeho přítel – zachmuřený, záhadný, štiplavý pan Darcy. Jestli se k Bingleymu nejlépe hodí překrásná Jane Bennetová – co se stane s druhou dcerou Elisabeth? Je možné zamilovat se proti své vůli? Jiskřivý, zábavný, působivý román dává v jevištní verzi zazářit dámské i pánské části souboru Činohry ND a inteligentní humor, jímž Austenová strhuje čtenáře už dvě stě let, do divadla láká ženy… i muže. Ostatně, jak známo, žádný muž se neobejde bez…

Hrají: Magdaléna Borová, Jana Pidrmanová, Lucie Juřičková, Pavel Batěk, David Prachař, Šimon Krupa j. h., Iva Janžurová, Jana Preissová, Alena Štréblová, Kateřina Winterová, Filip Rajmont, Patrik Děrgel, Matyáš Řezníček, Jindřiška Dudziaková, Denisa Barešová j. h., Marie Štípková j. h., Anna Peřinová j. h. a Lucie Valenová j. h. / Veronika Lazorčáková

NÁRODNÍ DIVADLO

William Shakespeare

Sen čarovné noci

Přeložil Jiří Josek
Režie: Daniel Špinar
Dramaturgie: Milan Šotek
Scéna: Henrich Boráros
Kostýmy: Linda Boráros
Hudba: Ondřej Gášek
Choreografie: Radim Vizváry
Světelný design: Martin Špetlík

Hermie si má vzít Demetria, ale miluje Lysandra. Naplánují společný útěk, ale řeknou o něm Heleně, která miluje Demetria, jehož přesvědčí, aby je pronásledovali. Do všeho se zaplete Oberon, jemuž Puk obstará kouzelný květ vyvolávající v lidech lásku… Už tak dost chaotický příběh se odehrává v noci, kdy každé usnutí může přinést nový sen. Jenže kde takové sny končí – a co si z nich vlastně pamatujeme? Když se svět kolem nás roztočí, těžko říct, kde jsou jeho hranice. Klasický titul, který se na jeviště vrací s každou generací; fantastická přehlídka motivů, zápletek, záhad a tajemství, s nimiž se alespoň jednou za život musí potkat všichni skuteční divadelní diváci.

Hrají: Pavla Beretová, Lucie Polišenská, Patrik Děrgel, Jiří Suchý z Tábora j. h., Michal Kern j. h., Pavel Batěk, Pavlína Štorková, Martina Preissová, Jan Bidlas, Ondřej Pavelka, Alena Štréblová a Michaela Tomešová j. h., Eva Vrbková j. h. a Petr Šmíd j. h.

Peter Morgan

Audience u královny

Přeložila Zuzana Josková
Režie: Alice Nellis
Dramaturgie: Martin Urban
Scéna: Matěj Cibulka
Kostýmy: Katarína Hollá
Světelný design: Matěj Cibulka a Ivo Dankovič
Hudba: Jan Ponocný
Projekce: Michal Mocňák

Její Veličenstvo Alžběta II., královna Spojeného království a dalších dominií britské koruny, je hlavní postavou této anglické hry. Je to trochu překvapující, ale nikoliv neobvyklé, podíváme-li se na dějiny dramatu v Anglii. Jeden den v týdnu přijímá královna své premiéry ke konzultacím. A právě ty jsou námětem hry, která je svým způsobem pohádkou o monarchii v moderním světě. Divadlem o každodenní politice a politicích obecně, byť jsou v této hře přítomni prakticky všichni konkrétní premiéři od Winstona Churchilla, přes Margaret Thatcherovou po Davida Camerona. Politika se všemi svými záludnostmi je konfrontována s jistým nadčasovým archaickým principem kontroly demokratické vlády. Ne, nejde tu o oslavu monarchie, byť vedle mnoha britských premiérů je hlavní hrdinkou právě Alžběta II. Jde o pohled na tíži politiky z jiného úhlu. Z úhlu, který neznáme.

Hrají: Iva Janžurová, Jan Hartl j. h., Igor Orozovič, Vladislav Beneš, Igor Bareš j. h., David Matásek, František Němec, Taťjana Medvecká, Lucie Juřičková, Martin Pechlát j. h., Ondřej Lechnýř j. h.
a v dětské roli: Anna Mercedes Čtvrtníčková / Veronika Divišová / Anna Ester Čapková

STAVOVSKÉ DIVADLO

Johann Wolfgang Goethe

Faust

Přeložil Radek Malý
Režie: Jan Frič
Úprava: Jan Frič, Marta Ljubková a Jan Tošovský
Dramaturgie: Marta Ljubková a Jan Tošovský
Scéna: Dragan Stojčevski
Kostýmy: Linda Boráros
Hudba: Jakub Kudláč
Světelný design: Martin Špetlík
Zvukový design: Kryštof Blabla
Videoprojekce: Janek Růžička a Jan Truhlář
Speciální efekty: David Krejčík

Nejobtížnější, nehratelná, komplikovaná – navíc ve dvou dílech… Hra jako maximální výzva, kterou před nás položil nejen Goethe. Klade ji před nás také inscenační tradice sahající (právě třeba na scéně Stavovského divadla) až k Otomaru Krejčovi a řada různých zpracování tohoto mýtu o překračování hranic člověka. Ptáme se, v čem je Faust naším současníkem, jakým pokušením by byl vystaven dnes a kolik z někdejšího klasicistního opusu můžeme přenést na jeviště na začátku jedenadvacátého století. Zcela nová úprava. Zcela nový *Faust*.

Hrají: Martin Pechlát j. h., Saša Rašilov, Veronika Lazorčáková, Pavlína Štorková, Martina Preissová, Ondřej Pavelka, Lucie Polišenská / Eva Salzmannová j. h., Alena Štréblová, Radúz Mácha, Robert Mikluš / Jiří Suchý z Tábora j. h., Pavel Batěk a další

Jáchym Topol

Kouzelná země

Režie: Jan Mikulášek
Dramaturgie: Jan Tošovský, Marta Ljubková
Dramatizace: Jan Mikulášek, Marta Ljubková
Scéna: Marek Cpin
Kostýmy: Kateřina Štefková
Světelný design: Ondřej Kyncl

Jevištní adaptace třetího románu Jáchyma Topola (1962) *Noční práce* evokuje přízračný svět české pohraniční vesnice v čase přelomové dějinné události – okupace ČSSR vojsky zemí Varšavské smlouvy. Bratři Ondra a Malej jsou sem „uklizeni" svým otcem, který má blíže neurčené tajné poslání a nemůže se o kluky starat. Ti se tak stávají jakýmsi majetkem vesnice a zároveň kanálem, jímž protéká zjitřená kolektivní paměť. Na ploše několika srpnových dnů, kterými nás Topol svým jedinečným obrazovým stylem provádí, jako bychom se ocitli v sousedství všeho podstatného, čím mohla typická česká vesnice projít – válka, odsun, kolektivizace, ale také hony na čarodějnice, pogromy, masopustní orgie. V Topolově knize se zvláštním způsobem protíná historie a bezčasí ve znepokojivém, nervy drásajícím tanci.

Hraji: Johanna Tesařová, Lucie Juřičková, Tereza Vilišová, Jindřiška Dudziaková, David Prachař, Filip Kaňkovský, Pavel Batěk, Matyaš Řezníček, Robert Mikluš, Václav Vašák j. h., Martin Dědoch j. h., Oskar Hes j. h., Jan Nedbal j. h., Karin Bílíková j. h., Veronika Lapková j. h. a Mikuláš Převrátil j. h. / František Souček j. h.

STAVOVSKÉ DIVADLO

Molière

Misantrop

Přeložil Jiří Zdeněk Novák
Úprava: Jan Frič a Marta Ljubková
Režie: Jan Frič
Dramaturgie: Marta Ljubková
Scéna: Pavla Kamanová
Kostýmy: Ján Tereba
Video: Erik Bartoš
Hudba: Jakub Kudláč
Pohybová spolupráce: Jindřiška Křivánková
Světelný design: Martin Špetlík

Misantrop – vedle *Tartuffa* a *Lakomce* základní komediální archetyp, kterým světové drama obohatil génius francouzského klasicismu. Misantrop nenávidí lidi. Ale je tomu u Molièra (1622–1673) skutečně tak? Jistě, Alcest pohrdá pokryteckou společností, v níž lichotky střídají pomluvy, a každý sleduje jen vlastní prospěch. Na druhou stranu Alcest miluje Celimenu, která je přímo zosobněním mravů, jež on nesnáší. *„Na pěkné bytosti vám nejsou protivné?“* ptá se jeho přítel Filint. Je možné, ba dokonce žádoucí říkat pouze pravdu? Nepřeroste někdy upřímnost v neomalenost? A dokáže Alcest v této své pravdě vůbec žít? Molièrovy komedie přes všechnu svou inspiraci v lidovém komediantském divadle nikdy nerezignují na existenciální rozměr. Na repertoár ND, tentokrát na jevišti Stavovského divadla, se *Misantrop* vrátil po více než třiceti letech v dráždivé interpretaci Jana Friče.

Hrají: Vladimír Javorský, David Matásek, Igor Orozovič, Kateřina Winterová, Jiří Suchý z Tábora j. h., Jan Bidlas, Martin Belianský j. h., Jana Stryková a Alena Štréblová

STAVOVSKÉ DIVADLO

Maurice Maeterlinck

Modrý pták

Přeložily Šárka Belisová a Alena Morávková

Režie: Štěpán Pácl

Dramaturgie: Jan Tošovský

Scéna: Andrej Ďurík

Kostýmy: Iva Němcová, Lucia Škandíková a Tereza Kopecká

Hudba: Jakub Kudláč

Pohybová spolupráce: Veronika Knytlová

Modrý pták jako touha po prchavém, neuchopitelném štěstí. Dobrodružná cesta za duší věcí a tvorů kolem nás, která sama o sobě je cílem – jen na cestě může ústřední dvojice pochopit, že mezilidské vztahy a vzájemný soucit jsou tím, co nám přinese onoho „modrého ptáka". Nejznámější text vlámského symbolisty, nositele Nobelovy ceny Maurice Maeterlincka je jednou z nejpůsobivějších alegorií světové literatury, a proto promlouvá jak k dospělému, tak k dětskému divákovi. Bohatá autorova fantazie, oživující svět kolem nás, inspiruje tvůrce k opulentnímu scénickému ztvárnění a slibuje podívanou pro všechny, kdo se rádi nechávají okouzlovat.

Hrají: Pavlína Štorková, Filip Kaňkovský, Jan Bidlas, Radúz Mácha, Lucie Juřičková, Pavel Batěk, Saša Rašilov, Anna Fialová, Šimon Krupa j. h., Martina Preissová, Johanna Tesařová, Vladislav Beneš, Patrik Děrgel a další

STAVOVSKÉ DIVADLO

Stefan Zweig

Netrpělivost srdce

Přeložila Božena Koseková
Režie a dramatizace: Daniel Špinar
Dramaturgie: Jan Tošovský
Scéna: Andrej Ďurík
Kostýmy: Linda Boráros
Hudba: Jiří Hájek
Světelný design: Přemysl Janda
Projekce: Jan Adamus

„Všechno začalo neobratností, naprosto nezaviněnou nehorázností…“ Anton Hofmiller, poručík od hulánů, posádkou v ospalém městečku v předvečer první světové války, je pozván na slavnostní recepci do domu pána z Kekesfalvy, místní honorace. Na této večeři vyzve k tanci jeho dceru, aniž tuší, že Edita je na nohou zmrzačena a téměř neschopna chůze. Hofmiller z domu zbaběle uteče, ale hned na druhý den se pokusí tuto více trapnou než skandální epizodu napravit. Postupně se tak zaplétá do pasti svých „soucitných gest“, až v dívce vzbudí lásku. Mistrovský román rakouského prozaika a esejisty Stefana Zweiga (1881–1942), založený na pronikavém popisu psychologie lidského jednání v konkrétních životních situacích, převedl na jeviště Stavovského divadla v české premiéře Daniel Špinar.

Hrají: Radúz Mácha, Pavlína Štorková, Vladimír Javorský, Jana Stryková, Vladislav Beneš, Taťjana Medvecká, Filip Rajmont, Patrik Děrgel / Sebastian Jacques, Jiří Štěpnička, Jindřiška Dudziaková a další

Rebecca Lenkiewiczová

Noční sezóna

Přeložila Jitka Sloupová
Režie: Daniel Špinar
Dramaturgie: Milan Šotek
Scéna: Dragan Stojčevski
Kostýmy: Linda Boráros
Hudba: Victoria Parker
Světelný design: Přemysl Janda

Byl jeden otec a ten měl tři dcery a jednu tchyni. Manželku už ne, ta od něj utekla do Londýna. Žijí spolu na irském venkově. Tchyně je značně pomatená, ale neskutečně spontánní. Jedna dcera se stále rozchází a schází s týmž klukem, druhá neví co se sebou, a třetí se zamiluje do herce, který přijel natáčet film o básníku Yeatsovi. Jeho přítomnost probere tuto tragikomickou rodinku z letargie a její členy přiměje rozkrýt rodinná tajemství. Hořkosladká komedie výjimečné britské autorky, jež našemu hereckému souboru dopřeje hned sedm mimořádných dramatických rolí, upoutá svou poezií a jemným humorem.

Hrají: Jana Preissová, Ondřej Pavelka, Tereza Vilišová, Veronika Lazorčáková, Lucie Polišenská, Igor Orozovič a Pavel Batěk

Thomas Bernhard

Oběd u Wittgensteina

Přeložila Zuzana Augustová
Režie: Daniel Špinar
Dramaturgie: Marta Ljubková
Scéna: Lucia Škandíková
Kostýmy: Linda Boráros
Hudba: Matěj Kroupa a Jan Hrovatitsch
Světelný design: Karel Šimek

Některé skutečnosti nelze vyslovit, musí se ukázat – tak lze volně parafrázovat výrok filozofa Wittgensteina, jímž se nechal inspirovat jeden z nejvýznamnějších rakouských dramatiků při psaní této hry, která byla v Česku uvedena pod názvem *Ritter, Dene, Voss.* Tři sourozenci jako esence celého světa: drobná soukromá pekla, dávné křivdy, výčitky, stíny mrtvých předků. Silná psychologická hra pro tři mimořádné herce, které se ovšem česká divadla spíše vyhýbají, slibuje další možnost, jak pro moderní světovou dramatiku získat i diváky Národního divadla.

Hrají: Zuzana Stivínová, Lucie Juřičková, Saša Rašilov a Jan Hrovatitsch j. h.

Paul Rudnick

Jsme v pohodě

Přeložil Jan Tošovský
Režie: Braňo Holiček
Dramaturgie: Ilona Smejkalová
Scéna: Nikola Tempír
Kostýmy: Lenka Odvárková
Světelný design: Martin Špetlík
Pohybová spolupráce: Barbora Brandejsová

Židovka Helena má tři děti – lesbu, transsexuála a sadomasochistu. Homosexuální televizní bavič Charles a jeho asistent Shane vystupují v televizní show „Gay Over". Barbara se po smrti svého syna – homosexuála, který zemřel na AIDS – maniakálně upíná k ručním pracím... Otočení zdánlivých stereotypů má překvapivý efekt. Jeho prostřednictvím se autor vysmívá nejen homofobii, ale i současné rozmlžené sexuální identitě či úchylné oblibě (některých žen) – „tvoření z čehokoliv", tzv. permanentní domácí recyklaci. Co vlastně je a co už není normální? A máme vůbec právo to soudit? Nejsme jen obětí vlastních předsudků?

Hrají: Lucie Juřičková, Jan Bidlas, Patrik Děrgel, Jana Boušková, Sarah Haváčová j. h. / Milada Vyhnálková j. h., Adam Vacula j. h. / David Janošek j. h. a Lucie Brychtová

Jan Tošovský a kol.

Koncové světlo

Režie: Jan Frič
Dramaturgie: Jan Tošovský
Scéna: Matěj Sýkora
Kostýmy a projekce: Juliána Kvíčalová
Hudba: Mojmír Měchura
Světelný design: Jan Hons Šuškleb a Roman Jajčík

Podle mnoha filozofií a náboženských směrů není smrt konečnou stanicí. Spíše jakýmsi přechodem. Koneckonců i Nick Cave zpívá *„death is not the end“*. Zajímavou inspiraci na toto téma představují práce některých současných myslitelů takzvaného spekulativního realismu, kteří se dívají na celý vesmír jako na zvláštní entitu, jejíž jednotlivé procesy (včetně pozemského organického života) jsou jen částečkou složitého a podmanivě krásného celku.

Hrají: Magdaléna Borová, Matyáš Řezníček, Jindřiška Dudziaková, Saša Rašilov, Lucie Brychtová, Jan Páleníček j. h., Martin Marek j. h. a Mojmír Měchura j. h.

NOVÁ SCÉNA

Witold Gombrowicz

Kosmos

Přeložil Erich Sojka
Dramatizace: Ivan Buraj a Jan Kačena
Režie: Ivan Buraj
Dramaturgie: Jan Tošovský
Scéna: Antonín Šilar
Kostýmy: Kateřina Kumhalová
Hudba: Tomáš Vtípil
Kamera: Dominik Žižka a Jakub Jelen
Střih: Alan Sýs
Světelný design: Robert Palkovič
Zvukový design: Michal Cáb

Witold, mladý hrdina románu a autorův jmenovec, prchá z dusné rodinné atmosféry ve Varšavě do podtatranského městečka Zakopané a společně s přítelem Fuksem si najme pokoj v malém rodinném penzionu. Vedro, nuda, erotické snění o dceři domácích a hlavně nález oběšeného vrabce odstartují ve Witoldovi bouři myšlenek, která ho dovede ke snaze vybudovat si vlastní systém, pokusit se najít řád v chaosu skutečnosti, vytvořit si svůj jedinečný kosmos ve světě, ve kterém staré už neplatí a nové ještě nenastalo. Dobrodružná výprava na temnou stranu vlastní mysli vede Witolda ke stále marnějším pokusům vnutit Vnějšku svou vůli. A šílenství číhá za nejbližším stromem… nežije v nás cosi cizího? Poslední román jednoho z nejvýznamnějších polských spisovatelů 20. století vyšel poprvé v roce 1965 a je považován za nejkomplexnější autorovo dílo. Není patrně náhodou, že v letech po jeho vydání byl Gombrowicz opakovaně nominován na Nobelovu cenu za literaturu, i když ji nakonec nedostal. Ostatně v roce 1968 mu podle legendy unikla o jediný hlas…

Hrají: Matyáš Řezníček, Jan Bidlas, Ondřej Pavelka, Jana Boušková, Jindřiška Dudziaková, Tereza Vilišová, Radúz Mácha, Filip Rajmont, Pavla Beretová, Pavlína Štorková, Petr Reif j. h. a Luděk Fuxa j. h.

NOVÁ SCÉNA

420PEOPLE, Daniel Špinar a kol.

Křehkosti, tvé jméno je žena

Režie: Daniel Špinar
Dramaturgie: Marta Ljubková
Choreografie: Nataša Novotná
Scéna: Lucia Škandíková
Kostýmy: Linda Boráros
Světelný design: Pavla Beranová
Hudba: Matěj Kroupa

Žena jako objekt, žena jako téma, žena jako žena. Inscenace vznikla ve spolupráci činoherního souboru a skupiny 420PEOPLE, která patří mezi stálé hosty Nové scény a představuje špičku domácí taneční scény. Z mnoha různých možností se vydáváme cestou zkoumání „situace ženy" v běhu času a v divadle. Výjimečné české herečky ve světě pohybu a zároveň ve světě mužů – i to je způsob, jak na Nové scéně vyzkoušet žánrové přesahy a naše herce a tanečnice vystavit zcela novým výzvám.

Hrají: Iva Janžurová, Jana Preissová, Johanna Tesařová, Taťjana Medvecká, Eva Salzmannová j. h., David Prachař a 420PEOPLE: Nataša Novotná, Helena Arenbergerová, Zuzana Herényiová a Andrea Opavská

Emil Hakl

Návštěva

Režie: Jan Frič
Dramaturgie: Ilona Smejkalová
Dramatizace: Emil Hakl, Ilona Smejkalová a Jan Frič
Scéna a kostýmy: Jana Hauskrechtová
Hudba: Petr Šmíd
Světelný design: Martin Špetlík
Pohybová spolupráce: Jindřiška Křivánková

„Ale víš co? Někdy mě až vochromí touha to všecko zastavit, stopnout, zatáhnout za brzdu. Víš co! Jsem ve věku, kdy mi umíraj kamarádi. Co po nás zbude? Mně by stačilo zůstat tu. Tady na tom rohu. Stát a čumět! Nikam nejít! Nepokračovat, kurňa! Nezhebnout! Víš, co myslim? Taky to tak cejtíš?“
Čtyři muži, dávní přátelé, pořádají večírek. Řeší se záležitosti osobní i dějinné, dávno dané a nezvratné, vedou se řeči o zániku lidstva, geopolitických eskapádách světových velmocí i prohnilosti českých elit. A hodiny pomalu odpočítávají čas. Leitmotivem klábosení se stává asteroid, jenž má k večeru dopadnout na Zemi. Křehké postavení naší planety se překrývá se stejně ohroženou a křehkou tělesnou schránkou lidských životů, v těle jednoho z mužů se totiž mezitím uhnízdila smrt. Jenže na toto téma – na rozdíl od problémů lidstva – je chlapská konverzace krátká. S přesností hyperrealistických malířů popisuje autor průběh jedné obyčejné návštěvy. *Návštěvou* divadelně debutuje Emil Hakl (1958), spisovatel, jehož dílo patří k tomu nejlepšímu, co v poslední době česká próza přinesla.

Hrají: Tereza Vilišová, David Matásek, Ondřej Pavelka, David Prachař, Saša Rašilov a Petr Šmíd j. h.

NOVÁ SCÉNA

Rudolf Medek, Jiří Havelka, Marta Ljubková

Plukovník Švec

Režie: Jiří Havelka
Dramaturgie: Marta Ljubková
Scéna: Pavla Kamanová
Kostýmy: Andrea Králová
Hudba: Martin Tvrdý
Video: Josef Lepša
Pohybová spolupráce: Marek Zelinka

Josef Jiří Švec, oddaný sokol a zapálený rusofil, se na počátku první světové války přidal do nově vznikajících československých legií v Rusku. Podobný osud měly tisíce Čechoslováků, kteří šli se zbraní v ruce bojovat za vznikající republiku a za demokratickou budoucnost Ruska. Zanechali po sobě deníky a také řadu fotografií. Po Švecovi ovšem zbyla legenda – jen on se totiž v předvečer vzniku ČSR zabil, aby zburcoval demoralizovanou jednotku k dalším zoufalým bojům. O deset let později o tomto hrdinském činu píše pro Národní divadlo legionář Rudolf Medek hru, z níž se okamžitě stává divácký hit – a zdroj několikaleté, velmi ostré politické polemiky. O dalších deset let později se za hrou – a o dalších deset let později, v roce 1948, také za Švecem a za Medkem – zavírá hladina a legionářské hrdinství má být vymazáno z historické paměti. My ho dnes bereme, abychom z něj udělali inscenaci o Švecovi, Medkovi, o boji za čest a republiku – a taky tak trochu o nás všech ve státě, který toho má za těch sto let hodně za sebou…

Hrají: Filip Kaňkovský, Matyáš Řezníček, Igor Orozovič, Pavel Batěk, Jan Bidlas, Alois Švehlík, Ondřej Bauer j. h. a další

Ascanio Celestini

Proslov k národu

Přeložila Tereza Sieglová
Úprava: Petra Tejnorová, Jan Tošovský a Ian Mikyska
Režie: Petra Tejnorová
Dramaturgie: Jan Tošovský
Scéna: Dragan Stojčevski
Kostýmy: Adriana Černá
Hudba: Ian Mikyska
Video-technická spolupráce: Dominik Žižka a Erik Bartoš
Světelný design: Tomáš Morávek
Interaktivní design: Aleš Zemene

Italský spisovatel, dramatik, režisér a herec Ascanio Celestini (1972) bývá řazen do proudu divadelnosti, reprezentované slavným Dariem Fo. Jeho divadlo je divadlem slova, vyprávění, hry s jazykem a jeho významy. Jeho texty si vtipným, provokujícím, ale často také dojemným a burcujícím způsobem berou na mušku současný svět, jeho rozpory a neviditelná zákoutí – ať už je jimi sociální nerovnost, dětská práce, hrozící ekologická katastrofa nebo korupce ve vládě. *Proslov k národu* je titul jednak knihy obsahující přes čtyřicet krátkých Celestiniho textů a jednak inscenace, kterou na jejím podkladě autor sám vytvořil. Východiskem Petry Tejnorové je rovněž kniha – naše inscenace, byť stejnojmenná, je pouze variací na dané téma.

Hrají: Lucie Juřičková, Tereza Vilišová, Saša Rašilov,
Filip Kaňkovský, Jidřiška Dudziaková, Petr Vančura a další

NOVÁ SCÉNA

Karel Hugo Hilar, Daniel Špinar

Za krásu

Režie: Daniel Špinar
Dramaturgie: Marta Ljubková
Scéna: Lucia Škandíková
Kostýmy: Linda Boráros
Světelný design: Karel Šimek
Hudba: Matěj Kroupa

Jeden z nejznámějších českých divadelníků. Dramatik, dramaturg, režisér, kritik, esejista, který proměnil zdejší divadlo. Karel Hugo Hilar (1885–1935), vlastním jménem trochu nepoeticky Karel Bakule, přišel do Národního divadla na vrcholu své tvůrčí a životní síly v roce 1921 a narazil, jak praví historikové, *„na území velmi komplikované a nepřátelské“.* On sám píše: *„Úsilí o styl na moderním divadle jest úsilí o jeho zevnitřnění. Jest to konečně pochopení, že jediným cílem umění jest krása.“* Divadelní inscenace jako pocta velkému duchu, osobě výrazné, umělci, který posunul české umění o míle vpřed a jehož slova jsou dnes vzrušující stejně jako před sto lety. Nepůjde o suchopárný životopisný výklad, ale pokus o živý dialog s těmi, kdo zakládali českou divadelní tradici. Zkusíme si představit, jaké to mohlo být v kůži K. H. Hilara…

Hrají: Martina Preissová, Jana Stryková, Alena Štréblová, Kateřina Císařová j. h. a další

LEONCE & LENA – Laura Balogová Laušmanová, Jiří Waňka, Kristina Kornová, Marek Svobodník, Giovanni Rotolo, Magdalena Matějková, Miho Ogimoto, Adam Zvonař, Lenka Hrabovská, Mathias Deneux, Daria Lazucová, Louise Corpechot, Dmytro Tenytskyy
foto: S. Gherciu

Milí diváci,
na základě zkušeností, které jsou v pražském Národním divadle rozvíjeny již 137 let, přichází Balet ND s novým přístupem k tvorbě repertoáru. Máme radost z výhledu na novou sezonu našeho souboru, jež přinese tři premiéry a jedenáct dalších titulů.

Balet Národního divadla dosáhl mezinárodního renomé, a to nejen díky hostování v mnoha zemích, kde jsme šířili naše dobré jméno, ale také spektrem repertoáru, který se může měřit s nejznámějšími světovými baletními tělesy. Průběžně se zdokonalujeme ve třech důležitých oblastech tanečního umění: představujeme akademickou klasiku i neoklasická díla, ale rovněž se snažíme klást patřičný důraz na současný tanec. Vibrujeme pulzující energií, která nemůže proudit bez nové tvorby. Proto bude naší první premiérou 12. listopadu 2020 kombinovaný večer v Národním divadle, složený ze tří původních choreografií, vytvořených speciálně pro náš soubor. Ponese název *Phoenix*. Těšit se můžete na díla Douglase Leeho (mezinárodně uznávaný choreograf), Alejandra Cerruda (stálý choreograf souboru Hubbard Street Dance Chicago a první rezidenční choreograf Pacific Northwest Ballet) a Cayetana Sota (cenami ověnčený umělec, bývalý stálý choreograf souboru Ballet BC).

V současné době nabízíme divákům řadu úspěšných dějových baletů, v nichž ožívají nesmrtelné příběhy (*Marná opatrnost, Labutí jezero, Oněgin, Kafka: Proces, Louskáček – Vánoční příběh, Leonce & Lena*). Nyní k nim přibude nová inscenace, která představuje milník v rozvoji více než třistaleté tradice klasické techniky – *Spící krasavice* Marcie Haydée podle Mariuse Petipy, jejíž premiéra ve Státní opeře, původně plánovaná v minulé sezoně, byla přeložena na 25. února 2021.

Skvělou a divácky vyhledávanou příležitostí, jak představit publiku díla skutečných mistrů, jsou složené večery. Patří k nim například divácky nesmírně úspěšný titul *Kylián – Mosty času*).

Na tento dramaturgický směr navazuje naše další premiéra, která se uskuteční 6. května 2021 ve Státní opeře. Nabídne tři výjimečná díla tří současných renomovaných choreografů: *The Second Detail* Williama Forsytha (legendární stylotvorný choreograf, pilíř moderního tance); *Handman* Edwarda Cluga (umělecký ředitel a choreograf Slovinského národního divadla); a *Eden / Eden* Wayna McGregora (držitel četných ocenění a jeden z nejvýznačnějších současných britských choreografů s jedinečným pohybovým slovníkem, který integruje tanec, film, výtvarné umění, digitální technologie i přírodní vědy).

Díky otevření Státní opery po dlouhodobé rekonstrukci budeme mít v sezoně 2020/2021 opět příležitost vystupovat na všech čtyřech scénách Národního divadla. Srdečně vás zveme, abyste si vybrali představení podle své chuti a prožili ho s námi. Ujišťujeme vás, že všichni naši tanečníci nasadí veškerou svou energii, srdce a duši a že jejich výkony dále posunou hranice a vytvoří prostor pro autentické zážitky. Naše nadšení je základem pro naše vzájemné obohacování. Nejde o to, kolik dáme, ale s jakou to děláme láskou. Potřebujeme obecenstvo, které nám umožní vyjádřit krásu každého okamžiku.

Naši milí diváci, bez vás bychom totiž nemohli ukázat celé bohatství tance jako svébytné umělecké formy mluvící vlastním jazykem.

S úctou

Filip Barankiewicz
Umělecký ředitel Baletu Národního divadla

PREMIÉRA

Phoenix

Choreografie: Douglas Lee, Alejandro Cerrudo, Cayetano Soto
Orchestr Národního divadla

Inscenace s názvem *Phoenix* nabízí tři zcela původní choreografie, vytvořené přímo pro soubor Baletu ND. Jde o příležitost ztvárnit originální díla současného baletu, odvahu rozvinout interpretační dovednosti a následovat nové choreografické hlasy. Repertoár Baletu ND tak obohatí výjimeční představitelé současné choreografie.

Douglas Lee je britský nezávislý choreograf. Jeho díla uvedly v premiéře Stuttgartský balet, Norský národní balet, New York City Ballet, Nizozemské taneční divadlo a další soubory. Jeho opus *Snow Was Falling* pro Perm Opera Ballet získal prestižní Zlatou masku za nejlepší choreografii roku 2016. Jeho tvorba není neznámá ani v Praze, *Mask Duet* byl uveden ve Stavovském divadle v rámci listopadového *Sametového gala 2019.*

Alejandro Cerrudo působil v souborech Victor Ullate Ballet, Stuttgartský balet a Nizozemské taneční divadlo 2. Je stálým choreografem Hubbard Street Dance v Chicagu a jeho krátké dílo *Paco Pepe Pluto* měli diváci také možnost zhlédnout v rámci zmíněného *Sametového gala 2019*.

Cayetano Soto *„Stejně jako Pedro Almodóvar ve filmu, Cayetano Soto rozvrací krásu a buduje cosi nového,"* píše Washington Post. Oceňovaný choreograf, který nastálo pracoval pro kanadský Ballet BC, je ve světě současného baletu originálním hlasem, jenž hovoří odvážným a nevšedním jazykem. Na zakázku tvoří pro různé soubory, například Opera Ballet van Vlaanderen, Ballet du Capitole, Compañia Nacional de Danza, Stuttgarter Ballett, Ballett Zürich nebo Nederland Dans Theater.

Světová premiéra 12. listopadu 2020 v Národním divadle

STÁTNÍ OPERA

PREMIÉRA

Petr Iljič Čajkovskij

Spící krasavice

Hudba: Petr Iljič Čajkovskij
Choreografie a režie: Marcia Haydée
Libreto: Charles Perrault
Scéna a kostýmy: Pablo Nuñez
Orchestr Státní opery

Spící krasavice na motivy známé pohádky Charlese Perraulta patří k základním kamenům světového baletního repertoáru a je hudebníky považována za nejdokonalejší ze všech baletních opusů P. I. Čajkovského. Půvabná verze slavné brazilské primabaleríny a choreografky Marcie Haydée, kterou vytvořila v roce 1987 pro Stuttgartský balet, zahrnuje vše, co lze očekávat od velkého klasického titulu: dramatický příběh se šťastným koncem, velkolepé taneční party, bravurní výkony sólistů, výpravnou scénu a kostýmy.

Česká premiéra 25. února 2021 ve Státní opeře

PREMIÉRA

Forsythe | Clug | McGregor

Choreografie: William Forsythe, Edward Clug, Wayne McGregor
Orchestr Státní opery

Komponované představení z děl tří významných současných choreografů, uznávaných a talentovaných umělců, inovátorů světového tance, kteří obohatili svět baletu o originální jazyk a nový pohybový slovník.

The Second Detail

Choreografie: William Forsythe
William Forsythe je přední osobností světového tance. Spojuje balet s vizuálním uměním, přináší na scénu abstrakci, ale i výraznou divadelnost. Jeho konceptuální choreografická vize se inspiruje výtvarnými instalacemi, filmem, počítačovou tvorbou, mluveným slovem a experimentální hudbou.
The Second Detail je dílo hravé, ale i silné, doprovázené rytmickou hudbou nizozemského skladatele Thoma Willemse, častého Forsythova spolupracovníka. Choreografie vznikla v roce 1991 pro Kanadský národní balet a je specifická díky neoklasické symetrii s plynule stupňovanou technickou náročností. Forsythe si hraje s tempem a typickými liniemi mimo osu.

Handman

Choreografie: Edward Clug
Choreografii *Handman* vytvořil Clug v roce 2016 pro Nizozemské taneční divadlo 2 (NDT 2), byl za ni nominován v roce 2017 na prestižní ocenění Benois de la danse.
Edward Clug, umělecký ředitel a choreograf Slovinského národního baletu v Mariboru, dosáhl choreografického věhlasu v roce 2005 dílem *Radio and Juliet*. Renomovaný umělec, který pracuje například pro Nizozemské taneční divadlo, Curyšský balet, Královský balet ve Flandrech, Stuttgartský balet, Lotyšský balet, Les Grands Ballets Canadiens, Vídeňskou státní operu, West Australian Ballet, Lisabonský národní balet, Aalto Ballet Essen nebo Augsburský balet.

Eden / Eden

Choreografie: Wayne McGregor
Wayne McGregor je jedním z nejvýznačnějších současných britských choreografů s jedinečným pohybovým slovníkem, který integruje tanec, film, výtvarné umění, digitální technologie i přírodní vědy. Ve svém díle *Eden / Eden* se zabývá vlivem technologií na estetiku okolí – ale i lidského těla. Choreografii doprovází mluvené slovo a hudba z autorovy filmové opery *Three Tales*, kterou vytvořil se svou manželkou, filmařkou Beryl Korot.

Premiéra 6. května 2021 ve Státní opeře

NÁRODNÍ DIVADLO

Kylián – Mosty času

Bella Figura | Gods and Dogs | Petite Mort | Šest tanců (Sechs Tänze)

Choreografie: Jiří Kylián
Hudba: Lukas Foss, Giovanni Battista Pergolesi,
Alessandro Marcello, Antonio Vivaldi,
Giuseppe Torelli / Dirk Haubrich,
Ludwig van Beethoven / Wolfgang Amadeus Mozart

Ryzí krása, estetický zážitek, vrchol umění.
Unikátní inscenace *Kylián – Mosty času* představuje díla slavného českého rodáka Jiřího Kyliána, který se stal ikonou světové choreografie. Na jevišti uvidíte esenci Kyliánovy osobnosti, která vám vyrazí dech, zrychlí tep, vžene slzy do očí a přinutí vás uvažovat o ryzí kráse a dokonalém umění. Komponovaný večer nabízí čtyři opusy – *Bella Figura*, *Gods and Dogs, Petite Mort* a *Šest tanců*, jež patří ke skutečným lahůdkám tanečního divadla a zdobí repertoár naší první scény.

Tanec nevyjadřuje jen radost, smutek nebo jiné citové rozpoložení, může být i modlitbou, rituálem, terapií nebo intelektuální strukturou. Tanec má nekonečné množství abstraktního, nebo realistického ztvárnění. A když se dělá profesionálně, je to, jako by tanečník říkal: Já jsem umělecké dílo! (Jiří Kylián)

Petr Iljič Čajkovskij

Louskáček – Vánoční příběh

Libreto: Youri Vàmos podle Ch. Dickense a E. T. A. Hoffmanna
Choreografie: Youri Vàmos
Nastudování: Joyce Cuoco, Youri Vàmos, Alexey Afanasiev
Scéna a kostýmy: Michael Scott
Světla: Klaus Gärditz
Dirigent: Sergej Poluektov / Václav Zahradník
Orchestr Národního divadla

Balet P. I. Čajkovského *Louskáček* patří mezi stálice klasického repertoáru baletních souborů. Od své premiéry v roce 1892 prošel mnohými změnami v dramaturgickém i choreografickém pojetí. Maďarský choreograf a bývalý umělecký šéf Deutsche Oper am Rhein Düsseldorf Youri Vàmos se nechal inspirovat pohádkou Charlese Dickense a představil verzi tohoto pohádkového baletu v novém nastudování. Příběh se odehrává v 19. století v Londýně a vypráví o kouzlu Vánoc, které proměňuje povahy lidí. Tento titul obohacuje vánoční atmosféru a je krásným dárkem nejen pro naše malé diváky.

NÁRODNÍ DIVADLO

Oněgin

Choreografie: John Cranko
Hudba: Kurt-Heinz Stolze podle Petra Iljiče Čajkovského
Scéna a kostýmy: Elisabeth Dalton
Světelný design a výtvarný dohled: Steen Bjarke
Kostýmní dohled: Diana Eckmann
Nastudování: Jane Bourne, Filip Barankiewicz
Umělecká supervize: Reid Anderson
Hudební nastudování: Václav Zahradník
Dirigent: Václav Zahradník / Sergej Poluektov
Orchestr Národního divadla

Oněgin je klenot mezi dramatickými tituly, vrcholné dílo Johna Cranka, špičky ve světové choreografii, který v něm rozvinul k dokonalosti své výjimečné umění vyprávět příběhy tancem. Balet vychází ze slavného veršovaného románu A. S. Puškina o lásce vesnické dívky Taťány k aristokratu Oněginovi. Osudové setkání znuděného cynika a čisté duše i jejich zraňující míjení zasahuje čtenáře i diváky dodnes. Představení svým scénickým pojetím plně navozuje atmosféru Puškinova románu, romantický punc umocňuje také krásná kostýmní výprava, expresivní herecké výkony i brilantní taneční party. Kromě roztoužených duetů Oněgina a mladé Taťány nabízí balet i působivé sborové scény. Crankův *Oněgin* je považován za poklad světového baletního dědictví a objevuje se nepřetržitě na repertoáru významných světových divadel. Kdo by nechtěl podlehnout lásce i bolesti Taťány a Oněgina…

Petr Iljič Čajkovskij

Labutí jezero

Choreografie: John Cranko
Nastudování: Birgit Deharde, Andria Hall, Filip Barankiewicz
Scéna: Martin Černý
Kostýmy: Josef Jelínek
Světelný design: Pavel Dautovský
Projekce a animace: Lunchmeat studio s.r.o.
Hudební nastudování: Václav Zahradník
Dirigent: Václav Zahradník / Sergej Poluektov
Orchestr Státní opery

Zvolí Princ Siegfried lásku, dodrží přísahu své milované bílé labutí princezně? Nebo na svou Odettu zapomene a vsadí na povinnost vůči svému postavení, vždyť cizí princezny jsou tak krásné! A co teprve uhrančivá černá labuť Odilie, která spolu s čarodějem Rotbartem okouzlí jeho mysl. Ačkoliv se zdá, že vyprávíme příběh o lásce, jde tu především o duši.
Labutí jezero je úhelným kamenem, je ikonickou výzvou, ryzí krásou. Patří k nejslavnějším klasickým baletním titulům, spolu s Čajkovského hudbou tvoří milník na cestě k dokonalému uměleckému tvaru. Balet Národního divadla je prvním velkým souborem mimo německé prostředí, který získal povolení inscenovat titul v choreografii Johna Cranka, navíc v originální kostýmní a scénické výpravě. Crankova verze je vytvořena v úctě k tradičnímu pojetí, nicméně s puncem Crankova dramatického talentu a ojedinělým smyslem pro vystižení podstaty baletu. A je to právě Národní divadlo, které v historii tohoto díla zaujímá důležité postavení. Prvním choreografem *Labutího jezera* roku 1877 v Moskvě byl Čech Václav Reisinger (byl to také historicky první šéf Baletu ND) a taktéž českému choreografovi Augustinu Bergrovi se dostalo mimořádné cti, když Čajkovskij při zhlédnutí 2. jednání *Labutího jezera* v Praze v roce 1888 poznamenal, že prožil „minutu absolutního štěstí". Současná verze je třináctou inscenací tohoto nesmrtelného titulu v Národním divadle.

STÁTNÍ OPERA

Marná opatrnost (La Fille mal gardée)

Hudba: John Lanchbery podle původní partitury Ferdinanda Hérolda
Choreografie: Frederick Ashton
Nastudování: Jane Elliott
Scéna a kostýmy: Osbert Lancaster
Světelný design: Jean-Pierre Gasquet
Hudební nastudování: Václav Zahradník a Michal Klimeš
Dirigent: Václav Zahradník / Sergej Poluektov
Orchestr Státní opery

Mistrovské dílo sira Fredericka Ashtona, v němž vystoupili nejlepší tanečníci světa, doposud uvedlo více než třicet pět divadel včetně pařížské Opery, Velkého divadla v Moskvě, Amerického baletu, Bostonského baletu a Kanadského národního baletu. Ashton vycházel z původního francouzského baletu, který v roce 1789 vytvořil Jean Dauberval. Baletní partituru upravil John Lanchbery podle hudby Ferdinanda Hérolda z roku 1828. Děj se odehrává ve venkovském prostředí, inspirovaném Ashtonovou láskou k anglickému kraji Suffolk. Výprava připomínající kreslený film, zahrnující pestrobarevné máje a tančící slepice, navozuje úžasnou letní prosluněnou atmosféru. *Marná opatrnost* představuje jednu z nejvirtuóznějších Ashtonových humorných choreografií náročnou pro tanečníky v sérii energických pas de deux a sólových výkonů, jež vyjadřují mladistvou vášeň dívky Lise a jejího milého Colase.

Kafka: Proces

Choreografie: Mauro Bigonzetti
Hudba: Antonio Bononcini, Dietrich Buxtehude, Henryk Górecki,
Carlo Gesualdo, Tarquinio Merula, Claudio Monteverdi,
Modest Petrovič Musorgskij
Scéna a světelný design: Carlo Cerri
Kostýmy: Mauro Bigonzetti
Videoprojekce: Carlo Cerri, OOOPStudio

Uprostřed hluboké noci se otevřou dveře a vstoupí žena zahalená v listech papíru, symbolizující osud spícího protagonisty a zuřivý hněv, kterému je vystaven…
Tak zní incipit choreografie *Proces* slavného italského choreografa Maura Bigonzettiho, který se nechal volně inspirovat stejnojmenným mistrovským románem Franze Kafky z roku 1914. Moderní inscenace plná dramatických zvratů sleduje příběh Josefa K., který se v den svých třicátých narozenin probudí a uvidí u své postele tři policejní agenty, kteří ho chtějí z nepochopitelných důvodů zatknout. Zmatený a ohromený Josef K. je pak zatažen do justiční mašinérie a ztratí se ve víru podivných událostí. Balet Národního divadla zařadil do svého repertoáru dílo, které k osobnosti Franze Kafky a pražskému milieu neodmyslitelně patří.

STAVOVSKÉ DIVADLO

Leonce & Lena

Choreografie: Christian Spuck
Hudba: Léo Delibes, Martin Donner, Amilcare Ponchielli, Alfred Schnittke, Johann Strauss ml., Johann Strauss st., Josef Strauss, Bernd Alois Zimmermann, Hank Cochran, Eartha Kitt, The Mamas and the Papas
Hudební nastudování: David Švec
Scéna a kostýmy: Emma Ryott
Asistent výtvarnice: Chris Dudgeon
Světelný design: Martin Gebhardt
Dirigent: David Švec / Valentina Shuklina
Orchestr Národního divadla

Slavný německý choreograf Christian Spuck vytvořil balet *Leonce & Lena* v roce 2008 pro Aalto Theater v Essenu podle literární předlohy německého spisovatele Georga Büchnera z roku 1836. Pohádka založená na satirické komedii vypráví příběh melancholického, stále zasněného Leonce, prince z království Popo, a krásné Leny, princezny z Pipi, kteří byli svými rodiči od narození zaslíbeni v manželství. Oba dva se proti rozhodnutí svých královských otců vzbouří. V předvečer svatby nezávisle na sobě uprchnou do Itálie, kde se nepoznáni v opuštěném hostinci do sebe zamilují. Po návratu do království Popo je sice odhalena jejich identita, ale Leonce a Lena již neberou svůj sňatek jako zvůli rodičů, ale jako zásah vyšší prozřetelnosti a nakonec přijímají své předurčené životní role. Tento balet jako společenská satira je velmi aktuální, neboť odráží obecné rysy různých lidských povah i politických pořádků.

Sólo pro nás dva

Hudba: Jaromír Nohavica, Beata Bocek
Námět, choreografie a režie: Petr Zuska
Scéna: Jan Dušek
Kostýmy: Pavel Knolle

Taneční představení *Sólo pro nás dva* choreografa Petra Zusky obsahuje více rovin najednou. Může být sólem pro vztah mezi mužem a ženou. Sólem pro člověka a jeho démona skrytého někde uvnitř. Sólem pro dospělého a malé dítě, kterým kdysi byl a které někde po cestě ztratil. A v neposlední řadě se jedná o sólo pro Jaromíra Nohavicu a Beatu Bocek, dva současné skvělé muzikanty a zpívající básníky, kteří se svou individuální tvorbou přirozeně ocitají na rozhraní polsko-české identity a duše.

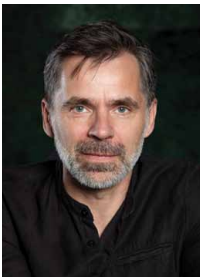

LABUTÍ JEZERO – Alina Nanu
foto: S. Gherciu

ZAHRADA
foto: H. Smejkalová

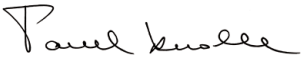
Vážení diváci a příznivci Laterny magiky,

v sezoně 2020/2021 uvedeme novou inscenaci pod názvem *Bon Appétit!* Jak pravděpodobně víte, původně měla mít premiéru už v dubnu, vzhledem ke koronavirové pandemii jsme však byli nuceni projekt odložit. Podle nového plánu zahájíme novou sezonu předpremiérou inscenace 21. srpna, po níž budou následovat premiérová představení 10. a 11. září. Vládl jí především choreograf Jan Kodet, který spolu s režisérským duem SKUTR (Martinem Kukučkou a Lukášem Trpišovským), scénografem Jakubem Kopeckým, skladatelem Ivanem Acherem a kostýmní návrhářkou Simonou Rybákovou vycizeloval taneční hostinu pro všechny smysly. V září také opožděně vzdáme hold světoznámému scénografovi Josefu Svobodovi, jednomu ze zakladatelů Laterny magiky, který se narodil v květnu 1920. Audiovizuální instalace mladého divadelního výtvarníka Martina Ondruše, připomínající Svobodovo umění, budou k vidění ve videogalerii v budově Nové scény. Laterna magika se rozloučí s představením *Cocktail 012 - The Best of*. O víkendu 31. října a 1. listopadu budete mít poslední příležitost zhlédnout exkluzivní výběr oblíbených ukázek z našich inscenací, včetně slavné *Krkolomné jízdy* z roku 1963, ikonického čísla, které bylo uvedeno také v pořadu Eda Sullivana v 60. letech. Komponovaný program zahrnuje různé taneční žánry od klasického baletu po současný tanec a je zcela bez jazykové bariéry.

Ačkoli jsme se rozloučili s *Malým princem*, máme na repertoáru stále tituly pro celou rodinu. Především je to *Zahrada*, ve které ožívají vzpomínky na dětství a dobrodružství, na která jsme už často jako dospělí zapomněli. Naši tanečníci objevují zahradu, ze které sice už dávno odešli, ale stojí za to znovu si zkusit, jaké to bylo, když svět byl jedním velkým dobrodružstvím.

Přes 43 let je na našem repertoáru *Kouzelný cirkus* Evalda Schorma, nesmrtelná inscenace uchovávající původní principy Laterny magiky. Děti se jejím příběhem pobaví a dospělí možná dojmou, vždyť na představení chodí již nejméně třetí generace diváků! Pro nejmladší je tu inscenace Marii Procházkové *Vidím nevidím*, díky níž děti pochopí, že radost ze života a fantazii není čím omezit a spoutat. Navíc můžeme odehrát na zvláštní žádost i představení s projekcí ve znakovém jazyce.
Na repertoáru zůstává inscenace *Human Locomotion*, která také vyšla z dílny režijního dua SKUTR a choreografa Jana Kodeta. Dramatický osud fotografa vynálezce Eadwearda Muybridge doprovázejí projekce vytvořené výhradně z jeho originálních fotografií a sérií lidí a zvířat v pohybu, jimiž se proslavil.
Vizuálně čistý a působivý *Cube* zkoumá scénický prostor a jeho možnosti a hraje si s fantazií diváků, kteří si nikdy nemohou být jisti, jestli se dívají na iluzi, nebo skutečnost. Po některých reprízách máte navíc možnost vyzpovídat tvůrce při diskuzi.
Po vybraných reprízách inscenací *Vidím nevidím* a *Kouzelný cirkus* můžete zůstat a užít si doprovodný program *Seznamte se, Laterna*, kdy diváky zveme i na pódium, aby si kouzla Laterny magiky mohli vyzkoušet na vlastní kůži.
K některým inscenacím najdete i tvůrčí dílny, které pro vás tvoří divadelní lektorky. Setkat se s umělci samozřejmě můžete i v průběhu sezony na různých akcích, které Národní divadlo pořádá, nebo se jich účastní, ať je to festival Zlatá Praha, Mezinárodní den tance a další akce.
Laterna magika zaštiťuje taneční lekce pro veřejnost – Studio Nové scény / Lidé v pohybu, zatímco profesionální tanečníci si mohou zatrénovat na otevřených hodinách přímo s naším souborem.

Ať už v hledišti, na jevišti nebo na baletním sále, těšíme se na setkávání s vámi!

Pavel Knolle
Vedoucí uměleckého souboru Laterny magiky

PREMIÉRA

Bon Appétit!

Režie: SKUTR (Martin Kukučka, Lukáš Trpišovský)
Choreografie: Jan Kodet
Hudba: Ivan Acher
Scéna: Jakub Kopecký
Projekce: Erik Bartoš a Jakub Kopecký
Kostýmy: Simona Rybáková

Život je jako stůl, na kterém leží tisíce mističek. V každé je něco jiného: láska, barva, chuť, vůně. Koho? Partnera? Místa? Města? Cesty? Život je vášeň. Vášeň po tom stole, po těch miskách. A je jen na vás, po čem sáhnete. Restaurace Svět se pro vás právě otevírá!
Autorská inscenace – taneční divadlo choreografa Jana Kodeta ve spolupráci s režisérským tandemem SKUTR a hudebním skladatelem Ivanem Acherem v mezinárodním obsazení tanečníků. Přejeme vám dobrou chuť!

Inscenace vznikla ve spolupráci Laterny magiky s Baletem Národního divadla.

Premiéry 10. a 11. září 2020 na Nové scéně

NOVÁ SCÉNA

Cocktail 012 – The Best of

Námět a dramaturgie: Václav Janeček a Zdeněk Prokeš
Kamera a střih: Jan Loukota
Hudba a zvuk: Stanislav Abrahám
Scénografie: Miloslav Heřmánek
Editace a postprodukce: Matěj Hájek

To nejlepší z Laterny magiky! Průřez současným i minulým repertoárem Laterny magiky ukazuje na ploše jednoho večera celou škálu témat a výrazových prostředků, které Laterna magika využívá. Některá z rekonstruovaných čísel z oblíbených inscenací jsou opravdovými unikáty, jako například *Krkolomná jízda* z programu *Variace* z roku 1963, vzpomínáme ale i na mladší repertoár, například vysoce ceněný komponovaný taneční program *Hádanky*. Další ukázky pocházejí z nedávného repertoáru a mohou diváky inspirovat k návštěvě zbrusu nových inscenací, které navazují na jejich poetiku. Druhá část večera patří krátké multimediální show *Code 58.08*, která vznikla pod taktovkou nejmladší generace tvůrců. Spolu se dvěma tanečníky-průvodci se můžete vydat na prohlídku míst spjatých s historií Laterny magiky, do divadelního zákulisí a futuristických krajin.

Cube

Představení v rámci projektu Laterna LAB

Režie, scéna a kostýmy: Pavel Knolle
Scénář: Pavel Knolle, Štěpán Pechar a David Stránský
Choreografie: Štěpán Pechar a David Stránský
Hudba: Jan Šikl
Dramaturgie: Jan Tošovský
Projekce a mapping: Jan Hladil a František Pecháček
Kamera a střih: Marek Brožek

Představení *Cube* je pokračováním úspěšného projektu *Laterna LAB*. Hlavní inspirací projektu jsou původní inscenace Laterny magiky, velmi úzké propojení filmového obrazu a živé akce. Tentokrát s využitím současného filmového mappingu z několika různě umístněných projektorů. Výtvarná kompozice vychází z motivu kostky – „cube", ve všech možných variantách, které nás obklopují: domy, městské struktury, stavební materiály, dlažby, hrací kostky, kostky ledu, cukru... Díky své struktuře a možností 3D vizualizace je jedním z hlavních motivů Rubikova kostka. Pomocí velmi jednoduché základní scénografie a detailní přesně zaměřené projekce je možné výrazně měnit její perspektivu, pohyb a povrch, a ovlivňovat tím celkový prostor, dynamiku a čas. Moderní a přesná choreografie podporuje filmovou iluzi a naopak filmová iluze podporuje pohyb interpreta na jevišti.

Za *Cube* si Laterna magika přivezla z rumunského divadelního festivalu BABEL FAST v roce 2019 Cenu za nejlepší inscenaci. Jan Hladil a František Pecháček získali Čestné uznání za projekce a videomapping pro *Cube* v rámci soutěžní přehlídky současné taneční tvorby BALET 2019.

NOVÁ SCÉNA

Human Locomotion

Režie: SKUTR (Martin Kukučka a Lukáš Trpišovský)

Choreografie: Jan Kodet

Scéna a kostýmy: Jakub Kopecký

Hudba: Petr Kaláb

Projekce: Lunchmeat studio a Jakub Kopecký

Autorská inscenace kombinující pohybové divadlo a současný tanec přibližuje divákům životní osudy významného vynálezce a průkopníka fotografie Eadwearda Muybridge. Jeho jméno není příliš známé, zato některou z rozfázovaných fotografií pohybu lidí či zvířat z konce 19. století zná téměř každý. Muž, který dokázal zachytit pohyb v jedinečném okamžiku, ale nedokázal zachránit svůj rodinný život před tragédií, se stal pro tvůrce stejně důležitou inspirací jako jeho dílo. Představení je tak syntézou dramatických výjevů, vysoce stylizované výtvarné složky a originální choreografie. Účinkuje taneční soubor Laterny magiky a trojice výborných herců v rolích Muybridge, jeho manželky Flory a majora Larkynse, který padl za oběť Muybridgeově žárlivosti: Marek Daniel, Zuzana Stavná / Hana Vagnerová a Jakub Gottwald / Jan Kodet / Alexandr Sadirov.

Kouzelný cirkus

Režie: Evald Schorm, Jan Švankmajer a Jiří Srnec
Scéna: Josef Svoboda
Kostýmy a masky: Zdenek Seydl
Kamera: Emil Sirotek
Hudba: Oldřich František Korte, Vlastimil Hála,
Jaroslav Krček, Jiří Srnec
Choreografie: Karel Vrtiška, Jiří Hrabal, Vlastimil Jílek,
Josef Koníček a František Pokorný
Střih: Alois Fišárek
Zvuková režie: Ivo Špalj

A Svůdce stvořil Venuši: vydejte se spolu s dvojicí klaunů na pouť za obrazem neuchopitelné krásy. *Kouzelný cirkus* je nejdéle uváděnou inscenací Laterny magiky a také nejtypičtější ukázkou jejích principů. Je nejdéle uváděnou divadelní inscenací ve střední Evropě: na repertoáru je bez přerušení od roku 1977 a odehrálo se více než 6400 jejích repríz. Inscenace je dílem velkého tvůrčího týmu, díky němuž se stala živoucí legendou českého divadelnictví a oslovila několik generací diváků i interpretů. Jeviště se v ní díky panoramatickému obrazu mění před zraky diváků v cirkusové šapitó i volnou krajinu, klasické triky s prolínáním jevištní a filmové reality dodnes okouzlují svou poetikou a dodávají dnes inscenaci nostalgický nádech. V příběhu se spolu pojí humor i melancholie a na své si tak přijdou děti i dospělí.

NOVÁ SCÉNA

Vidím nevidím

Scénář, animace a režie: Maria Procházková
Hudba: Marek Doubrava
Scéna: Jan Novotný
Kostýmy: Simona Rybáková
Choreografie: Zdeněk Prokeš
Pohybová spolupráce: Barbora Mandys Pauerová
Kamera: Martin Štěpánek
Střih: Marek Opatrný
Zvuk: Jan Čeněk

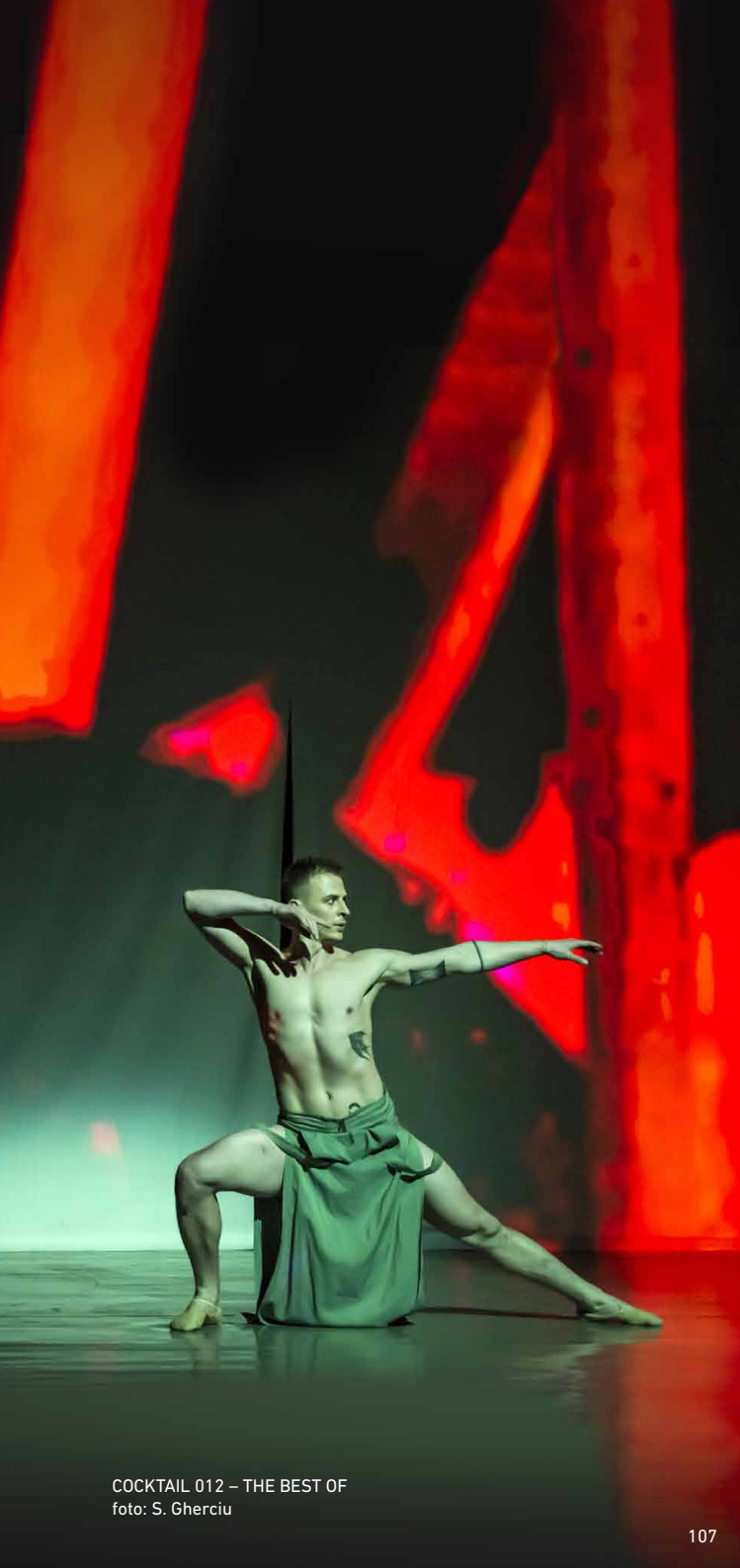
Inscenace scenáristky, režisérky a animátorky Marii Procházkové (mj. autorky filmů *Kdopak by se vlka bál* a *Žralok v hlavě*) je určena dětem i jejich rodičům. Malí diváci se v ní ponoří do světa představ a fantazie holčičky Agátky, do jejích každodenních dobrodružství. Představy malé Agátky ožívají jak prostřednictvím hravých projekcí, tak tanečních pantomimických výstupů souboru Laterny magiky, které jsou doplněny prvky oblíbeného černého divadla. Inscenace se hlásí také k tradičnímu odkazu českého animovaného filmu. Hlavní role holčičky Agátky je dětská, proto se s ní i děti v publiku rychle ztotožní.
Rodiče se mohou těšit na oblíbené herce Lindu Rybovou a Tomáše Měcháčka.

Zahrada

Scénář: Pavel Knolle, David Stránský, Štěpán Pechar a Lukáš Trpišovský
Režie: Pavel Knolle
Kostýmy: Jan Brejcha, Pavel Knolle, Mikoláš Zika
Choreografie: David Stránský a Štěpán Pechar
Dramaturgie: Lukáš Trpišovský
Hudba: Jan Šikl
Scéna: Jan Brejcha, Mikoláš Zika
Animace a projekce: Erik Bartoš
Výtvarník filmu a animace: Tereza Bartůňková
Light-design: Jan Dörner

Na konci ulice, za vysokou zdí, za zrezlou brankou. Už jen pár kroků. Trnkový keř. Divoké růže. Vysoká tráva. Zrezlá kamna. Vůně deště. Mravenci. Trpaslík. Pohřbený ptáček. Lupa na rozdělání ohně. Nevrlý kocour. Stan s baterkou, tatrankou a světly aut na plachtě. Obrovská vana, voda po okraj. Světlušky, pyžamo a sklenice marmelády. Zakopaný vzkaz. Stará švestka, kterou zasadila babička. Kosa a bosá chodidla. Vítr v očích a rozpálené kameny. Tráva v dlani a vysoký hvizd. Chuť železa na jazyku a… vaše vzpomínky.
Tam na konci ulice, za vysokou zdí a zrezlou brankou je přece tvoje zahrada!

Autorský projekt pro celou rodinu, který vznik k výročí založení Laterny magiky, se volně inspiruje *Zahradou* Jiřího Trnky a vzpomínkami inscenačního týmu a tanečníků na zahradu jejich dětství.

COCKTAIL 012 – THE BEST OF
foto: S. Gherciu

vstupenky a obchodní informace

Předprodej vstupenek
Vstupenky na představení Opery, Činohry, Baletu a Laterny magiky lze zakoupit až na 6 měsíců dopředu.

Předprodej zahajujeme vždy 1. kalendářní den v měsíci v 9 hodin, s výjimkou měsíce ledna, kdy se předprodej posouvá na 2. ledna.

Vstupenky lze osobně zakoupit ve všech pokladnách Národního divadla nebo v prodejní síti Colosseum Ticket a na webových stránkách Národního divadla. Akceptujeme platby v hotovosti, kartou online, bankovním převodem, dobírkou a dárkovou poukázkou. Není možné platit cizí měnou.

Vyhrazujeme si právo trvale nebo dočasně neumožnit rezervace na vybrané tituly nebo nabízet vstupenky na některá představení jen v režimu přímého prodeje.

Oddělení informací a Oddělení péče o diváky
po–ne 10–18, info@narodni-divadlo.cz, tel.: +420 224 901 448.

Pokladny
Hlavní pokladna Národního divadla
(ve vstupní hale Nové scény), Národní 4, Praha 1
po–pá 9–18, so–ne 10–18.
Stavovské divadlo, Železná 24, Praha 1, po–ne 10–18.
Státní opera, Legerova 75, Praha 1, po–ne 10–18.

Hlavní pokladna Národního divadla je v hrací dny Nové scény otevřena až do začátku posledního představení.
Ostatní večerní pokladny ve vstupních halách divadel ND jsou otevřeny 45 minut před začátkem představení.

Hromadné objednávky
Objednávky (10+), fakturace, firemní zákazníci
Ostrovní 1, 112 30, Praha 1, objednavky@narodni-divadlo, tel.: +420 224 901 319.
Hromadné objednávky lze posílat prostřednictvím objednávkového formuláře na webu nebo e-mailem obvykle nejpozději 2 týdny před datem konání představení.

Oficiální autorizovaní prodejci a varování před překupníky
Vstupenky do Národního divadla nabízí po celé ČR prodejní síť Colosseum Ticket a další smluvní prodejci (seznam najdete na webu ND). Vstupenky zakoupené mimo tyto oficiální sítě od překupníků může jít o neplatné kopie vstupenek. V případě předložení neplatné vstupenky nebude divák vpuštěn do sálu.

vstupenky a obchodní informace

Ceny vstupenek
Cena vstupenek se výrazně mění na základě umístění a viditelnosti z místa v sále. Národní divadlo uplatňuje tzv. dynamickou cenotvorbu, kdy se u představení s mimořádným diváckým zájmem může cena s blížícím se termínem představení zvyšovat nad úroveň obvyklých cen.

Dárkové poukázky
Poukázky prodáváme v hodnotách 300 Kč, 500 Kč, 1000 Kč a 1500 Kč. Platnost poukázky je 1 rok od jejího zakoupení a můžete ji využít na všechna představení a zboží, které v době platnosti poukázky nabízíme na pokladnách a webu Národního divadla. Poukázku můžete zakoupit i uplatnit ve všech našich pokladnách nebo online. Po vypršení platnosti ji nelze obnovit ani prodloužit.

Předplatné a vstupenkové balíčky
Předplatné je výběr představení v konkrétní termíny, sestavený do skupin podle žánrů či zaměření, prodávaný v předstihu exkluzivně pro abonenty. Předplatitelé získávají řadu výhod, například cenové zvýhodnění, a to až do výše 40 % oproti běžným cenám vstupenek, slevu 30 % na koncerty České filharmonie, rezervace míst v další sezoně a jiné.
U vstupenkových balíčků si na rozdíl od předplatného může divák zvolit konkrétní termín představení v rámci daného balíčku.

predplatne@narodni-divadlo.cz,
tel.: +420 224 901 487, (po–pá 10–18).
O víkendu lze kontaktovat informační linku ND:
info@narodni-divadlo.cz, tel.: +420 224 901 448,
ta je v provozu po–ne 10–18.

Základní slevy ze vstupného

Slevy nelze kombinovat mezi sebou ani s výhodami předplatného a vstupenkových balíčků, nelze je uplatnit na místa na stání ani na místa se sníženou viditelností. Nevztahují se na pronájmy, představení hostujících souborů ani na představení ve zvláštním režimu. Slevy lze uplatnit při nákupu vstupenek v pokladnách Národního divadla. Při online nákupu je možné uplatnit pouze ty slevy, které lze v obsahu košíku navolit funkcí „Vybrat slevu".

Hledištní personál je oprávněn vyžadovat po divákovi před vstupem do hlediště prokázání nároku na slevu. V případě, že sleva nebude oprávněná, bude divák požádán o doplacení částky do plné výše. V jiném případě nebude vpuštěn do divadla. Vstupenky jsou kontrolovány elektronicky pomocí čárových kódů.

vstupenky a obchodní informace

50% sleva pro seniory ve věku 65+ na vyhrazená místa v hledišti na všechna představení ND; sleva platí na 1. a 2. galerii v Národním a Stavovském divadle, II. balkon řada 4–7 a II. balkon boky ve Státní opeře, místa v pravém a levém kraji hlediště pro představení Laterny magiky resp. do celého hlediště pro představení hraná s redukovaným hledištěm (Činohra). Na jeden průkaz lze zakoupit 2 vstupenky (senior a doprovod).

50% sleva pro držitele průkazů ZTP a ZTP/P (na jeden průkaz lze zakoupit 1 vstupenku, na průkaz ZTP/P nejvýše 2 vstupenky, z toho jedna vstupenka je pro průvodce).

50% sleva pro mladé diváky do 26 let a držitele průkazu ITIC na vstupenky na 1. a 2. galerii v Národním a Stavovském divadle, II. balkon řada 4–7 a II. balkon boky ve Státní opeře, na Nové scéně na místa v pravém a levém kraji hlediště pro představení Laterny magiky, Baletu a Opery a do celého hlediště na představení Činohry. Na jeden průkaz lze zakoupit 1 vstupenku.

30% sleva na dopolední a odpolední představení do celého sálu pro děti do 12 let.

30% sleva pro držitele abonentních vstupenek České filharmonie na představení z repertoáru ND (platí pouze pro nákup v pokladnách po předložení platných abonentek, na jednu abonentní vstupenku lze zakoupit nejvýše 2 zlevněné vstupenky).

Speciální sleva pro studenty uměleckých a uměnovědných oborů SŠ a VŠ na vybraná volná místa v sále 30 minut před začátkem představení.

Mimořádné slevy na vybraná představení v průběhu sezony (pro seniory, studenty, školy, pro členy věrnostních klubů, při zvláštních příležitostech apod.) vyhlašujeme vždy ke 25. v měsíci.

Podrobnější informace
Podrobnější informace o slevách a obchodních podmínkách pro prodej vstupenek, dárkových poukázek, předplatného, vstupenkových balíčků a zboží, o zásadách pro zpracování osobních údajů a o dění v Národním divadle včetně zážitkových programů ND+ naleznete na **www.narodni-divadlo.cz**.

Mecenášský klub

Mecenášský klub byl založen v roce 2009 a každoročně sdružuje více než 100 dárců, kteří podporují Národní divadlo ročními dary ve výši od 2.500 Kč. Pro mecenáše je za jejich laskavou podporu připraven unikátní program a výjimečné postavení v hledištích Národního divadla.

Národní divadlo
Sezona 2020/21

Revidovaná verze, červen 2020

Redakce: Beno Blachut, Martina Cílková,
Kateřina Hanáčková, Markéta Houdková,
Ondřej Hučín, Lucie Kocourková,
Lukáš Novosad, Kateřina Ondroušková,
Jitka Slavíková a Tomáš Staněk

Sazba a grafická úprava: Martina Dubská
Portrétní fotografie: Jakub Fulín, Pavel Hejný
a Jan Hromádko

Grafický návrh: Formata v.o.s.

Tisk: Tiskárna POLYGRAF, s.r.o.

© Národní divadlo 2020

ISBN: 978-80-7258-735-3

PARTNEŘI INSCENACÍ A PROJEKTŮ
OPERY, ČINOHRY, BALETU A LATERNY MAGIKY

RUSALKA

CUBE

CUBE

LIBUŠE

PŘÍHODY LIŠKY BYSTROUŠKY
JENÍČEK A MAŘENKA

LOUSKÁČEK –
VÁNOČNÍ PŘÍBĚH

LABUTÍ JEZERO
SPÍCÍ KRASAVICE
KYTICE

KYLIÁN –
MOSTY ČASU
LEONCE & LENA

NÁVŠTĚVA

NÁVŠTĚVA

MISANTROP

HLAVNÍ
PARTNER ND+

DĚKUJEME ZA VÝZNAMNOU PODPORU

DĚKUJEME ZA PŘÍZEŇ MEDIÁLNÍM PARTNERŮM ND

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

SCENA.CZ

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI OPERY NÁRODNÍHO DIVADLA A STÁTNÍ OPERY

Český rozhlas Vltava, Harmonie, Hudební rozhledy,
Opera PLUS, KlasikaPlus.cz

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI ČINOHRY NÁRODNÍHO DIVADLA

Český rozhlas 3 – Vltava, i-divadlo.cz

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI BALETU NÁRODNÍHO DIVADLA

Taneční aktuality, Opera PLUS

NÁRODNÍ DIVADLO DĚKUJE ZA PODPORU SPOLEČNOSTEM

Generali Česká pojišťovna a.s., Dermacol, a.s., BOHEMIA SEKT, s.r.o., OFFICE DEPOT s.r.o., Quinn Hotels Praha, a.s. (Hotel Hilton), Colonnade Insurance S.A., organizační složka, Galerie Kodl, s.r.o., ŘLP ČR, s.p., ANAG, spol. s r. o., Bidfood Czech Republic s.r.o., Wolters Kluwer ČR, a.s., ČEPS, a.s.

Raiffeisen BANK

GENERÁLNÍ PARTNER

PARTNEŘI NÁRODNÍHO DIVADLA

ŠKODA

AUTOCONT

PARTNEŘI INSCENACÍ

Pilsner Urquell

Česká pošta

1857 Moser KARLSBAD

GENERALI ČESKÁ POJIŠŤOVNA

PARTNER PREMIÉROVÝCH VEČERŮ

MATTONI

MECENÁŠI NÁRODNÍHO DIVADLA

MK MECENÁŠSKÝ KLUB NÁRODNÍHO DIVADLA

KOLOWRAT KRAKOWŠTÍ

Prof. Dr. Dadja Altenburg-Kohl

GENERÁLNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER

Česká televize

HLAVNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER INSCENACÍ

mediální skupina mafra

HLAVNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER

Český rozhlas